

ŠACHA

MĀKSLA

Šacha Māksla

Latvijas šacha savienības oficiāls orgāns
iznāks katru mēnesi 10. un 25. dienā

Saturā:

- A. Melnbārds: Popularizēsim vērtīgo gara spēli — šachu.
- A. Petrovs: Ko es mācijos ārzemju turnīros.
- P. Keirans: Populārākie problēmu tēmati.
- Dr. Eive: Īsā un garā rokādē.
- G. Koltanovskis: Hastingsas un Birminghamas turnīri.
- Dr. Aļechina intervija, VI. Latvijas šacha kongress un citi raksti.

Cena 25 sant.

1.

10. aprīli 1937. g.

1996

C. CH. ŠMIDT

Rīgas cementa fabrikas akciju sab-
ba

M. Svaru ielā № 1.

Piedāvā :

Portlandcementu

Romancementu

Artūrs Motmillers

Sporta piederumu veikals

Kr. Barona ielā 16-18.

I. Glassmans

Rīgā,
Skārņu ielā 8
tālr. 22728

Piedāvā dažādus
trikotāžu izstrādājumus

Cena 25 sant.

Latvijas šaha savienības oficiāls orgāns

Redakcija: RIGĀ, Dzirnau ielā 57,
atvērta ceturtdienās no plkst. 17—18

Atbildīgais redaktors:
Adv. Alberts Melnbārds

Galvenie redaktori:
Aleksandrs Koblencs un
Laimons Mangalis

Izdevējs:
Nikolajs Seglenieks

Abonēšanas
maksas:

1 mēn. Ls —,50
3 " " 1,50
6 " " 2,80
12 " " 5,40

Pasta tekošs
rēķ. № 11355.

Iznāk katra mēneša 10. un 25. dienā

Šaha Mākslas

1937. gada
s a t u r s

Inv. 353294

Sf-3945m

(Skaitļi nozīmē lapas pusi; y) oriģinālraksti „Šaha Mākslai“)

Valsts prezidenta Dr. K. ULMAŅA un ārlietu ministra V. MUNTERA
vēlējumi — 67 lapas pusē.

Ķemeru turnīrs.*)

Alko — Ko neredzēja turnīra apmeklētāji 118.
Gīze — Ko redzēsīm Ķemeru turnīrā 19.
Koblencs — Ķemeru turnīra dalībnieki 70.
Ķemeru turnīrs 100.
Melnbārds — Sveicam Ķemeru turnīra dalībniekus 68, Ķemeru turnīram noslēdzoties 99.
Mangalis — Mūsējo domas 85.
Kā spēlē Ķemeru turnīra dalībnieki 72.
Ķemeru turnīrs 76.
Petrova intervija 115
Turnīrs atklāts 83.

Turnīri, mači.*)

Alko — Latvija: Lietuva 259.
Frīde — IV ierēdņu šaha kom. turnīrs 20.
Jaunzemis — I R. P. G. vidusskolu meistars 35.
Kintzigs — Semeringas—Badenes turnīrs 179
— (ar partijām), 196.

Koblencs — Brno turnīrs 228.
Botviņiks — Levenfišs 214.
Eīve — Aļehins 214.
Ierēdņu turnīrs 255.
Latvija — Lietuva 267.
VI Latvijas šaha kongress 4.
Liepājas komandu turnīrs 283.
Margātes turnīrs 27.
Pārbaudes turnīrs 283.
Stokholmas olimpiāde 130, 157, 158, 187,
203, 219. ^{viē}
4. meistarū turnīrs 217.

Biogrāfijas.*)

Bergs T. Latvijas šaha s-bas meistars 73.
Keress Pauls 134.
Mangalis — Bētiņa 70 gadi 218.
Morfijs Pauls 116.
Strautmanis — Milda Lauberte 51.

Teorija.

- Barta — Franču aizsardzība 228, 244*
Blūmenfelds — Apdomāšanās laika problēma 213
Eive — Īsā un garā rokāde 8, Par dažiem šaha stratēģijas jautājumiem 84, 117
Franču aizsardzība 218.
Fride — Kļūdas atklātnē 123*
Koblencs — Kas jāzina par praktiskām galotnēm 24*
Lēvenfišs — Jauninājumi atklātņu teorijā 40, 69.
Slāvu aizsardzība 282.
Snosko-Borovskis — Stratēģiski vingrinājumi 22*
Sozins — Dāmas galotnes 38.
„ — Zirdziņa „ 53.
„ — Torņa „ 165, 185,
„ — Bandinieku galotnes 198, 211.
„ — Laidņu „ 261, 276.
Tartakovers — Melno kauliņu problēma Kermers 148.
Vukovičs — Grinfelda aizsardzība 132, 150.

Apcerējumi.

- Aļechins — Koriozas simultānpartijas 37.
Aleksandrs — Aļechina intervija 7, 91*
Alko — Laskers Rīgā 195*, Sīkumi no visas pasaules 278*
Apkārt pasaulei 23, 55*
Eklons — Valkas sporta b-bas jubileja 284*
Fains — Aļechina problēma un Margāte 56.
Ierosinājumi 163*
Jong — Pārdomas par Eives-Aļechina maču 275*
Kampars — Strādnieku šahs 184*
Koblencs — Domāšanas procesa defekti 52*
Koltanovskis — Hastingsas un Birminghamas turnīrs 5*
Ko raksta ārzemju šaha prese 39, 245*
Ko saka Aļechins 277.
Ko saka Tibilisas uzvarētājs 92.
Laskers Em. — Moderno meistarū stils 131.
Lēvidovs — Kapablankas problēma 211.
Mangalis — Mūsu lepnums 147* Šahs 1937. g. 36*.

Matisona piemīpai 243*
Melnbārds — Popularizēsīm šahu 3*). Mēs atbildam 167*
Petrovs — Ko es mācījos ārzemju turnīros 6*
Pēc ciņas 149*
Arodorganizāciju šahs 188, 206, 251.
Chronika — katrā numurā.
Jelgavas šaha meistars 190.
Jelgavas šaha dzīve 12.
Kas būs Lietuvas meistars 57.
Laskera simultāns 204.
Mikenas Lietuvas meistars 92.
Šahs Jēkabpilī un Krstpilī 12.

Informācija.

- Bibliografija** 39, 94, 172, 222, 268.
Alfrēds Bērziņš † 266.
Mācaties kombinēt 54, 71, 149, 172, 219, 256.
Latvijas skolu šaha korespondenceturnīrs 199, 226, 250, 254, 267, 287.
Partiju beigas 31, 59, 60, 202, 204.
Redakcija spēlē ar lasītājiem sākot ar 15 n-ru.
Atpūtas brīžos katrā numurā.
Vēstulnieks " "
Vai Jūs to ziniet 37, 57, 124, 188, 202.
Humors 28, 238, 251, 287.

Dažādi.

- Interesants ierosinājums 15.
Lasītāju atsauksmes 57.
Šahs bez šaha galda 92.
Skaitļi runā 126.
Progress Argentīnā 133.
Pārdomām 158.
Pieticīgais izgudrotājs 164.
Vai esiet sportists 252, 268.
Beļģu interese par latviešu gambitu 262.

Partijas.

- Aļechins 26, 28, 42, 88, 102, 105, 107, 120, 121, 159, 155, 171, 217.
Aleksandrs 58, 60.
Aleksandrejs 26.
Aldis 26.
Anderson 153.
Apsenieks 26, 42, 87, 88, 132, 155, 265.
Arlauskas 265.
Atkins 140.

Barta 235.
Beks 88, 105, 106, 119, 154, 155.
Belavenecs 74.
Benini 153.
Bergs 75, 87, 88, 138, 139, 171, 235, 265, 280.
Bezručko 12, 25.
Boguļubovs 154.
Bondarevskis 60, 75.
Botviņiks 43, 58.
Brakmanis 281.

Canals 156.
Cinners 59.
Čechovers 44.

Danielsons 155.
Defosé 169.
Denkers 44.
Dišleris 264.
Dobias 58.
Dreibergs 236, 265, 280.

Eive 43, 58, 135, 150, 153, 154, 168, 169, 187.
Elisons 12, 251, 280.
Eliskazess 172, 201, 236.
Endzelins 11, 169, 236, 279.
Engels 156.
Erlichs 235.

Fains 9, 25, 26, 42, 44, 59, 88, 101, 105, 104, 106, 107, 120, 135, 138, 152, 171.
Feigins 9, 10, 87, 88, 107, 119, 139, 154, 171, 217, 251, 279.
Fišmeistars 217.
Flors 87, 89, 108, 122, 136, 138, 155, 171, 200, 201.
Fogelvičs 217.
Feltis 59.
Fride 11, 12.
Fridemans 168.

Gaufins 168.
Gailītis 26.
Gilgs 59.
Gīze 251.
Goglidze 74.

Graf 91, 124.
Grau 203.
Grins 140.
Grigorenko 217.
Grobs 60.

Hazenfüss 11, 12, 75, 87, 89, 102, 106, 121, 171.
Hermans 156.
Herseth 168.
Hodakovskis 281.
Hostinskis 235.
Hromatka 59.

Iljin-Žeņevskis 74.

Jergensons 152.
Judovičs 75.

Karf 170.
Kastaldi 136, 169.
Kapablanka 58, 201.
Keag 44.
Kerre 281.
Keress 28, 42, 58 — 60, 87, 88, 91, 102, 103, 107, 121, 155 — 137, 170, 187, 200, 201, 236.
Kiningers 156.
Kirjanovs 217.
Ķelpe 281.
Koblencs 25, 234, 280.
Koltanovskis 44.
Kostičs 139.
Košnicki 44.
Kraстіņš 26.

Landau 88, 102, 103, 106, 119, 155, 171, 203.
Lauberte 153, 170.
Lange 156.
Laskers 58, 204.
Lazdiņš 12.
Levenfišs 27, 74.
Liepnieks 281.
Lilientāls 75, 168.
Lists 217, 265.
Luckis 265.
Lundins 203.

Marsāls 44, 60.
Makagonovs 74, 75.
Meienbergs 281.
Melngailis 235, 251.
Mencik 25, 124, 170.
Meiers 26, 204, 281.
Mežgailis 11, 12, 21, 76, 151, 152, 264, 265.
Mikenas 87, 92, 107, 119 — 121, 151, 154, 169, 264.
Montgomerie 153.

Opočenskis 136.
Ozols 12, 76, 87, 88, 102, 106, 122, 168 — 170, 265, 280.

Panovs 60.
Petrovs 10, 26, 42, 86, 88, 101, 102, 104, 106, 107, 108, 119, 138, 150, 151, 153, 168, 264.
Petterssons 169.
Piacchini 151.
Pleci 135.
Prieto 44.
Prokops 58, 91.
Purnis 281.

Rabinovičs 27.
Ragozins 200 — 202.
Rauzers 74.
Rauds 137.
Reinolds 59.
Reševskis 86, 88, 108, 119, 120 — 122, 138, 151, 154, 170, 171, 200, 202, 236.
Relstabs 87, 88, 102, 103, 122, 139, 171.
Reinfelds 140.
Rjamins 44.
Robs 26.
Roselli del Turco 156.

Salmiņš 281.
Simchovičs 44.
Solins 151.
Solmanis 12.
Stabiņš 21.

Setings 170.
Smits 136, 137.
Špilmanis 172.
Stālbergs 44, 87, 88, 101, 102, 105, 120, 122, 136, 187.
Steiners A. 88, 105, 106, 119, 154, 155.
Steiners L. 44, 234, 255.

Tailors 42, 60.
Tartakovers 59, 60, 88, 91, 101, 103, 121, 122, 155.
Teteris 26, 281.
Tomas 58, 140.
Trifunovičs 159.

Vaitonis 92, 135.
Vilards 137.
Vinters 26.

Wheatcroft 169.

Zēmišs 154.

Eive — Aļechins 13 — 18 n-rā.
Levenfišs — Botviņiks 14 — 16 n-rā.

Problēmu nodaļa.

Pirmiespiedumi.

Andras 189.
Apr 109, 125, 141.
Bērziņš L. 45.
Bētiņš K. 29.
Becks 253, 285.
Blana 269.
Boros 237, 269.
Calapso 285.
Cate. Pten 205.
Gieslaks 220, 237, 285.
Cornejo 253
Cristoffanini 237, 253, 285.
Eaton 269
Faletto 220, 237, 269.
Flecks 205
Guļevskis 173
Heilbutis 205.
Höiholts 109.
Jordans 157, 173.
Jūrmalnieks 61, 77, 93, 141, 220,
253, 285.
Kaplans 61.
Keirans A. 13.
Keirans P. 15.
Korizno 61, 109, 141, 205, 269.
Kukainis 237
Ķuze 189, 205, 220.
Levins 29, 220, 269
Lidaks 237.
Linis 157, 269.

Guļajevs — Jauni ceļi 95.

Keirans P. — Problēmu tēmati 14, 30, 45.

Lazdiņš — Dabīgais hipermodernisms divvilcos 109.

Mangalis — Jaunie problēmisti 13, Divejādas mēr-
auklas 29, Vairāk ievēribas galotnēm 46, Problēmu
attīstības vēsture 61, Sagadišanās vai plagāti? 221.

Valciņš — Metcenaiera tēmati 77.

Problēmu chronka 14, 30, 78, 190, 222, 239,
270, 287.

Risināšanas turnīri 94, 190, 205, 254.

„Š. M.“ izslud. turnīri 78, 268.

Atrisinājumi katrā n-rā.

Risinātāju tabula 142, 174, 206, 238, 270.

Dažādi.

Latvija otrā 14.

Ielūgums 21.

Paskaidrojums par diviem 110.

Morfija piemīpai 125.

May 237, 269.
Mangalis 13, 45.
Mentasti 125, 237, 269.
Mikulcaks 269.

Naglers 285.
Nascimento 220, 253.
Novejarque 220, 253.

Overkamps 189, 205

Pape 220, 253.
Paros 189.
Peris 157.
Perssons 125, 141.
Piatasi 220, 253
Plūme 173, 253

Svennerstedts 285.
Svarts 157, 189.
Štāls 253.

Taurītis 189.

Ugo 253, 285.

Valciņš 13.
Veders 29, 45, 77, 93, 125, 141,
157, 189, 283.
Viesturs 29, 109, 125, 173, 205,
253, 269.

Wallis 173, 189.
Winters 285.
Wirtanens 285.
Wrobels 205.

Zapackis 157, 189.
Zilahi 173.

Reprodukcijas.

Bērziņš A. 285.
Birgfelds 173.
Büchners 77.

Dobordžginidze 141.

Eaton 141.

Fabels 141.
Feldmans 15.
Fröbergs 77.

Gevers 141.

Hartong 93.

Kaisers 285.
Keirans A. 109.
Kivi 13.
Krelenbaums 93.
Kubels 29, 61.

Lange 45.
Lazdiņš 45.
Lindemans 93.

Malmströms 45.
Mangalis 77, 109.
Marceils 93.
Morra 205.

Seļeckijs 125.
Stocchi 29.

Telkes 61.
Thorsons 61.

Valciņš 77, 161.

Klišejas.

Aļechins 65, 257.

Bētiņš K. 209.

Botviņiks 216.

Eive 169.

Grāf 91, 130.

Kapablanka 58.

Keress 17, 134.

Ķemeru viesnīca 19.

„ „ turnīra dalībnieki (3 klišejas) 90.

„ „ uzvarētāji (3 klišejas) 104.

Laskers 193,

Lauberte 49.

Levenfišs 216.

Malnavas lauks. skolas uzvarētāji 267.

Melnbārds 3.

Menčik 130

Morfijis 115.

Petrovs 97.

Tomars 130.

I, R. P. G. komanda 55.

Cena 25 sant.

Latvijas šaha savienības oficiāls orgāns

Redakcija: RĪGĀ, Dzirnau ielā 57,
atvērta ceturtdienās no plkst. 17—18

Atbildīgais redaktors:
Adv. **Albert Melnbārds**
Galvenie redaktori:
Aleksandrs Koblencs
un **Laimons Mangalis**
(problēmas)
Izdevējs:
Nikolajs Seglenieks

Abonēšanas
maksā:

1 mēn.	₶s —,50
3 " "	1,50
6 " "	2,80
12 " "	5,40

Iznāk katra mēneša 10. un 25. dienā

№ 1.

10. aprīli, 1937. g.

Adv. **A. Melnbārds**

Latvijas Šaha Savienības priekšsēdētājs.

L. V. B.
Inv. 353294

Popularizēsim vērtīgo gara spēli — šachu!

Nodibinoties neatkarīgai Latvijas valstij pēc lielā pasaules kara, atjaunojās arī šaha biedrību dzīve. Kā pirmais sāka darboties Rīgas Latviešu Šaha Klubs, kurā par biedriem jau skaitījās sabiedrībā labi pazīstamas personas: kā vecmeistars Kārlis Bētiņš, pirmais Latvijas meistars un goda biedrs — nelielais Hermanis Matisons, otrais Latvijas meistars un goda biedrs Fricis Apšenieks, profesors Arvids Kalniņš, Ringolds Kalnings, senators Jānis Balodis zvēr. adv. Zamuels, Zeltmatis, Kanenbergs, archit. Dreimanis, nelielais Ziemelis un daudz citu aktīvu šachistu. Šī nelielā šachistu saime, kas vienmēr godam ir mācējusi aizstāvēt Latvijas valsts krāsas, ar katru gadu auga lielāka un it sevišķi pēdējos divos gados pēc Latvijas atjaunošanas šai šachistu saimei radusies vēl lielāka enerģija un sajūsma turpināt garīgo sportu, jo jaunais laikmets devis arī Latvijas šachistiem jaunu sparū un prieku, veicinot šaha spēli kā smadzeņu sportu, un šādā ceļā Latvijas šachisti kā kvalitatīvā tā arī kvantitatīvā ziņā ir ļoti progresējuši.

Šis progress Latvijas šachistos vēl vairāk izpaustos, ja Latvijā būtu bijis pietiekošs skaits šaha literatūras, attiecīgas šaha grāmatas, šaha žurnāli un t. t., jo sakarā ar Latvijas jaunatnes lielo interesi par šachu, bija sajūtams liels trūkums šaha literatūrā it sevišķi provincē, kādēļ jau sen bij vajadzīgs un nepieciešams šāds attiecīgi speciāls šaha žurnāls, kurš varētu aizvietot lielo trūkumu un apmierināt šachistu intereses un tamdēļ ceru, ka ar šī šaha žurnāla izdoša-

Adv. **A. Melnbārds**,
Latvijas šaha Savienības priekšsēdētājs.

nu, visi minētie trūkumi uz priekšu būs novērsti un laj tas tā arī piepildītos!

Žurnāls „Šaha Māksla“ grib un vēlas nevien dot norādījumus un pamācības jaunajai šachistu saimei, sniegt vērtīgus un labus mūsu veco čempionu padomus, bet arī propagandēt un popularizēt vērtīgo gara spēli — šachu visplašākās latvju sabiedrības vidū, kas dos daudz neatvietošanas vietas mūsu gara kultūrai. Ņemot vērā, ka interese jo liela ir arī par bridžu, ievēsim turpmāk speciālu nodaļu arī šai spēlei, tāpat kā atpūtas brīžiem sniegsim dažādas miklas.

Ticot un cerot, ka „Šaha Māksla“ katrā ziņā būs jau sen gaidīta un miļa viešņa ikviena šachista un šaha drauga mājās, ķeramies pie darba ar Dievpalīgu un domājam, ka mūsu darbs prātis atrast tādu atbalstu sabiedrībā, ka „Šaha Mākslas“ mūžs ilgs gadu desmitiem un ikviens ar nepacietību katru mēnesi gaidīs 10. un 25. datumu. Tā tad: tagad pie darba!

VI. Latvijas šacha kongress.

Kongresu atklāja 25. martā, 1. Rīgas pilsētas ģimnazijas aulā. Izjustā runā kongresa dalībniekus apsveica prof. Arveds Kalniņš uzsverot, ka ar mūsu atjaunotās valsts atzēšanu arī mūsu šacha dzīvei pienākušas baltās dienas un ka pateicoties tikai mūsu valdības plašajam atbalstam bija iespējams nodrošināt Ķemeru turnīra sarīkošanu, kuŗš būs viens no visievērojamākiem ne tik vien Baltijas valstīs, bet pat visā Eiropā.

Dalībniekus vēl apsveica 1. Rīgas pilsētas ģimnazijas pārstāvis, bet pēc tam Latvijas Šacha savienības priekšsēdis adv. Melnbārds stādīja priekšā turnīra vadītāju E. Ģīzi un uzaicināja dalībniekus uzsākt cīņas. Grupā „Latvijas šacha čempiona“ titula dēļ cīnījās mūsu meistari Apšenieks, Petrovs un Feigins; mestars E. Krūmiņš nebija ieradies.

Petrovs, jaunais Latvijas čempions, uzrāda krietnu teorijas zināšanu, pašapziņu un ticību saviem spēkiem. Gan zaudējot Apšeniekam viņš tomēr nezaudēja drosmi un ar apbrīnojamu enerģiju un gribu uzvarēt, tomēr ieguva pirmo vietu.

Apšenieks pierādīja, jo lieku reizi, ka viņš viens no mūsu labākiem un apdāvinātākiem taktiķiem, kas var atļauties atklātnēs visādus „trikus“, iekļūt sliktākā stāvoklī (gan no „zinātniskā“ viedokļa) un tomēr beidzot ar izveicīgiem manevriem radīt sarežģījumus, kuŗos viņš tad pa lielākai daļai arī pieveic savus pretiniekus. Feigins spēlēja stipri zem savas formas.

1. Petrovs	X	1 0	$\frac{1}{2}$ 1	5	I. vietā
		$0 \frac{1}{2}$	1 1		
2. Apšenieks	0 1	X	$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	4	II. „
	$1 \frac{1}{2}$		$0 \frac{1}{2}$		
2. Feigins	$\frac{1}{2}$ 0	$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	X	3	III. „
	0 0	$1 \frac{1}{2}$			

* * *

Jo interesanti ritēja arī cīņas virsturnīrā, kuŗā 28 dalībnieki bija sadalīti divās grupās.

A grupā 1. un 2. godalgu ar 11 punktiem dalīja Ozols un Bergs. Pirmais spēlēja ļoti vienmērīgi un nezaudējot nevienu partiju pelnīti ieņēma augsto vietu. Bergs šinī turnīrā ļāva spēlēt savai rutīnai, gan nerādot kvalitatīvā ziņā sevišķi augstvērtīgas partijas, viņš tomēr maz kļūdījās.

Trešo vietu ieņēma ar 9 punktiem jelgavnieks Bezručko, kuŗš salīdzinot ar iepriekšējiem turnīriem stipri progresējis. Gan zaudējot partiju jau pirmā kārtā viņš tomēr nezaudēja līdzsvaru un aukstasinīgi

cīnoties turpmāk guva punktu pēc punkta.

4. un 5. vietā atrodam Elisonu un Muižnieku, katru ar $7\frac{1}{2}$ punktiem. Pirmais spēlēja tā kā viņš spēlēja pirms sešiem vai astoņiem gadiem; Muižniekam, toties, kā šķiet, nākusi neveiksme šīgada Rīgas meistariības izcīņā par labu un ar savu drošo un diezgan oriģinēlo spēles veidu kongresā viņš savus vecos „grēkus“ pilnīgi izpircis. Sesto godalgu ieguva Dr. Kerkoviuss ar 7 punktiem, gan vāji spēlējot atklātņi, viņš tomēr vidusspēlē diezgan izveicīgs. Septīto godalgu dala Koblencs un Teteris.

Pirmo, kuŗu pēc viņa teicamiem rezultātiem vairākos starptautiskos turnīros un pirmās veiksmīgās debijas Rīgas meistarturnīrā (iegūstot otro godalgu), uzskatīja par vienu no turnīra favorītiem, bija, kā šķiet, fiziski nesagatavots grūtajam pārbaudījumam, zaudējot vairākas partijas no šacha viedokļa galīgi nesaprotamu iemeslu dēļ.

Teteris diezgan labi pārzin teoriju, tikai mazliet trūkst fantazijas, toties jāpiebilst ka viņš „redz“ ļoti daudz un prot siksti aizstāvēties.

Ar $5\frac{1}{2}$ punktiem seko Rozenbergs, kuŗš slimības dēļ spēlēja mazliet zem savas formas.

Ik 5 punkti J. Kalniņam un Solmanim.

Kalniņam šinī turnīrā vienkārši „negāja“; Solmanis pēc vairākiem zaudējumiem sāka „blicot“.

$4\frac{1}{2}$ punkti Melnbārdim. Uzsākot turnīru labā formā un turoties ilgāku laiku augstā vietā, viņš piepēši bija stipri saaukstējies un sāka zaudēt vairākas jau neizšķirtas un pat uzvarētas partijas.

Avotiņš iegūstot $3\frac{1}{2}$ punktus spēlēja ļoti nevienmērīgi.

Cimermanis ar $1\frac{1}{2}$ punktiem, piedaloties pirmo reizi kādā turnīrā, vairākās partijās uzrādīja smalku pozīcijas izjūtu, kuŗa viņam bieži palīdzēja instinktīvi atrast ārkārtīgi spēcīgus turpinājumus. Toties viņam trūka gribas uzvarēt un jau uzvarētas partijas kā p. p. pret Elisonu viegli pameta jau iegūtu punktu.

* * *

Spraigas cīņas risinājās arī B grupā

Pirmo vietu ar 11 punktiem ieguva Dr. Hāzenfūss.

Hāzenfūss daudz strādājis, lai izkoptu savu stilu un centies paplašināt savu atklātņu „repertuāru“, tāpēc varam būt droši, ka Hāzenfūss spēs godam arī turpmāk aizstāvēt Latvijas krāsas starptautiskos turnīros.

G. Koltanovskis.

Beļģijas meistars.

Kā ritēja Hastingsas un Birminghamas turnīrs.

(Speciālraksts „Šacha mākslai“ no Londonas.)

Hastingsa, kas bagāta saviem dancīgiem, bāriem un viesnīcām, saistījusi visas šacha pasaules uzmanību ar gadskārtējo 17. šacha kongresu.

Jo sevišķi interesanti bija vērot nīknās cīņas galveno maīstaru turnīrā, kur ņēma līdzdalību bij. pasaules maīstars Aļechins, amerikāņu lielmaīstars Fains, austrietis Eliskāzess, prof. Vidmars, Latvijas pārstāvis Feigins, Koltanovskis un angļu maīstaru izlase.

Šis turnīrs izvertās par Aļechina — Faina dueli, kuŗā tomēr beidzot pēc drāmātiskām cīņām guva uzvaru Aļechins. Bij. pasaules maīstars spēlēja ļoti labi, totiesi viņam bija arī labas „porcijas“ laimes: pret Eliskāzesu un Koltanovski viņam būtu bijis jāzaudē, bet pret Feiginu viņš uzvarēja neizšķirtu, pat viņam mazliet sliktākā stāvoklī. Totiesi jāpiebilst, ka visus savus augšminētos „grēkus“ Aļechins pilnīgi izpirka — uzvarot Fainu — priekšzīmīgā un spīdošā partijā.

Hastingsas uzvara veicinās Aļechina pašapziņu un ticību saviem spēkiem, bet šķiet, lai pieveiktu Dr. Eivi revanša mačā, viņam būs noteikti jāspēlē labāku, augstvērtīgāku šachu.

Fains — 22 gadus veca zvaigzne — atkal pierādīja savas lielās spējas. Amerikānietis, bez šaubām, viens no nopietnākiem kandidātiem cīņās dēļ pasaules maīstartitūļa.

Viņš spēlēja apbrīnojami viegli, bez jebkādas piepūlēšanās, totiesi ļoti dziļi un bez jebkādam klūdām.

Es viņam jautāju, kāpēc tas zaudēja Aļechi-

2. vietu ieguva viens no mūsu latviešu jaunākās paaudzes apdāvinātākiem pārstājiem — Mežgailis. Viņš ir sīkstis un aukstasinīgs, drošsirdīgs uzbrukumā un pārvalda vienlīdz labi atklātņi, vidusspēli un galotņi.

Jauki pārsteidza Frīde — iegūstot ar 8 punktiem 3. godalgu. Viņš spēlēja idejiski un radīja vairākas augsvērtīgas partijas.

4. un 5. vietu ar 7½ punktiem dala A. Kalniņš ar Vulfsonu. Pirmais spēlēja dažas partijas stipri zem parastās formas, otrs izrādījās par labu praktiķi.

Engaličevam un Lazdiņam trūka izturības, totiesi iepriecinoši vērot, ka mūsu ievērojamais problēmists pēdējā laikā, jo stipri progresējis praktiskā partijā. Endzelinam un Skujam 6 punkti. Endzelins neizmantoja savu apdomāšanās laiku, vilka „á tempo“ un aizmeta svarīgus punktus; viņam turpmāk būs jāpiegriež vairāk vērības stila izkopšanai un tāpēc būs pilnīgi jāatmet spēlēt ātrspēles partijas. Alūksnietim Skujam, izrādījās trūka rutīnas. Kirjanovam un Vilķīnam 5½ punktu. Pirmais spēlēja dažas diezgan labas partijas. Vilķīnam trūka izturības un zināšanu teorijā. Kruzokps ar 5 punktiem droši vien turpmāk progresēs. Kongresā viņš spēlēja nervozi.

nam. „Tāpēc, ka mans stāvoklis bija ļoti apmierinošs.“

Fains pārliecināts, ka Aļechins Eivem maču zaudēs! Eliskāzes spēlēja droši — bet vairāk arī nekā. Vidmaram — nebija laimes. Feigins jutās saaukstējis un slims. Viņš toties spēlēja ļoti oriģināli. Bijām pārliecināti, ka ja viņš nebūtu saslīmī, tas spēlētu daudz labāki. Bet Feigina pirmā uzstāšanās starptautiskā šacha arēnā jāuzskata par pilnīgi izdekušos.

So rindiņu rakstītais, kas jau 12 reizes piedalījies Hastingsas turnīros, pirmo reizi palika bez godalgas. Man bija jācinās ne tikai pret šacha maīstariem, bet arī vēl pret bīstamāku pretinieku, proti — influenci.

Tikko Hastingsas turnīrs bija beidzies, sākās mazs turnīrs Birminghamā, kur līdzdalību ņēma: Eliskāzes, Snosko-Borovskis, Koltanovskis, holandiecis Prins un angļi Winters, Wuds, Mory, Reinolds, Silvermanis, Blovs un Adis. 1. un 2. godalgu dalīja Eliskāzes un Prins. Pirmais savu uzvaru pilnīgi pelnījis, otram totiesi bija par daudz laimes — 2 viņa pretinieki uz spēlēm neieradās un 2 partijas viņš uzvarēja, kuŗas faktiski vajadzēja zaudēt! Winters, kas ieguva trešo godalgu — pierādīja, ka viņš tomēr ir viens no apdāvinātākiem angļu maīstariem. Es, iegūstot ceturto godalgu, radīju „brīnumus“ — „lieliski“ zaudējot uzvarētas partijas!

Snosko-Borovskis, kas, kā zināms, sarakstījis šacha grāmatu „Tā tev nebūs šachu spēlēt“, pierādīja praksē, kā tiešām nedrīkst šachu spēlēt, iegūstot tikai trīs ar pus punktus.

Strunke ar 1½ punktiem turējās sīksti, bet — ko lai nu dara — vienam taču arī jābūt pēdējam.

„Latvijas šacha čempiones“ titūļa dēļ cīnijās 10 dāmas. Pirmo un otro godalgu dalīja Lauberte un Fogeļe ar ik 8½ punktu. Pirmā diezgan labi pārzin teoriju; otrai atkal lielāka spēles rutīna. Uzvarētājam būs jāizcīna divcīņa Latvijas maīstares titūļa dēļ. No pārējām dalībniecēm ļoti apdāvinātas Spoļanska, Krūzes un Šmita j-kdzes. Labi turējās arī Grasmane.

Blakusturnīrā pirmo vietu ieguva J. Teteris ar 12 punktiem, tālāk seko 2. un 3. vietā Robs un Konrāds ar ik 11½ p., 4. Kraistiņš 11 p., Straume 9½ p., Plūme 8½ p., Lapāns 8 p., Gailīts 7½ p., Aleksandrejs un Kauķītis 7 p., Meiers un Valciņš 6½ p., Millers 5½ p., Priede 4 p., Grāduss 2½ p. un Kozlovs 2 p.

Pēc pēdējās kārtas adv. Melnbārds pasniedza diplomu Senioru kluba prezidentam Zamuela kungam, par panākumiem, ko guvis Senioru klubs tālsacīkstē pret Zviedriju ar latviešu atklātņi. Vecmaīstars Bētiņš deva interesantus paskaidrojumus par spēlētām maču partijām. Pēc godalgu izdalīšanas notika kopmielasts.

Ko es mācījos ārzemju turnīros?

Daži norādījumi nākošiem meistariem.

(Speciālraksts „Šacha mākslai“.)

Sākot ar 1928. gadu — šacha olimpiādi Hāgā — es piedalījos deviņu gadu laikā deviņos starptautiskos turnīros, gan ar vājāku gan arī spēcīgāku dalībnieku sastāvu.

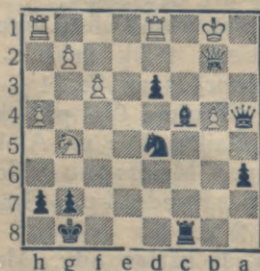
Katrs turnīrs man devis kautko pamācošu, jaunu tā kā mana šachmeistara prakse devusi iespēju beidzot nākt pie vispārīgiem slēdzieniem attiecībā, kur meklējami uzvaras vai zaudējuma cēloņi. Lai sekmīgi cīnītos šacha turnīrā, liela loma piekrit teoretiskai sagatavošanai. Te krit svarā iepazīšanās ar jauninājumiem, kā arī šo jauninājumu iestudēšana. Labi zināt atklātņi, palīdz arī atrisināt — „mūžīgo“ laika trūkuma problēmu — jo ja mēs labi pārvaldam atklātnes sistēmas, mums nav jātērē tik daudz laika pirmajos gājienos.

Lieli vēribu jāpiegriež arī fiziskai sagatavošanai, kā attiecībā uz miesu, tā arī garu.

Jāizmanto turnīra laikā lietderīgi savi brīvie brīži, atturoties no pārmērīgām maltītēm un alkohola.

Nav ieteicams tādēļ lieku laiku pavadīt turnīra telpās, pie partiju analizēm vai „blicpartiju“ spēlēšanas. Ja mums kāda pārtraukta partija, ieteiktu vislabāki pēc pastaigas svaigā gaisā stāvokli vienam pašam izanalizēt, mierīgi un visā klusumā. Pārtraukto partiju analīzes nepieciešamību pat itkā vienkāršā stāvoklī pierādīšu no savas prakses ar sekojošiem piemēriem.

Baltie: **Gllgs**
(Moravas Ostravā 1933)

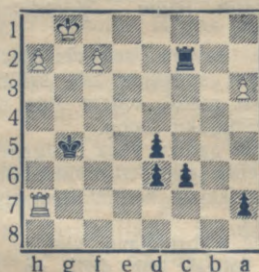
Melnie: **Petrovs**

Melnie nemaz neapskatot mājās augšminēto stāvokli vilka 1... Lc4-a2+ ar naivo kombināciju 2) D×a2-Zc3+ un „garde“. Baltie arī atbildēja 2) D×a2 un melnie — padevās, tā kā savas vieglprātīgās paviršības

dēļ viņi tikai tagad ievēroja, ka neiespējami Zc3+, jo melnais zirdziņš saistīts. Ja melnie tikai mazliet paanalizētu, viņi saprastu, ka 1... Z×b4 viegli uzvarētu.

Arī sekojošā stāvokli neanalizējot pārtraukto „vienkāršo“ stāvokli man bija jāatdod svarīgu puspunktu:

Baltie: **Richters**
(Podebradi 1936)

Melnie: **Petrovs**

Baltie spēlēja:

1) Bh4+! — Kf4? šablonisks vilciens; uzvarēja šeit Kf5! jo tad būtu melniem iespējams aizsargāt Bd6. Par pierādījumu lai noder sekojošie varianti:

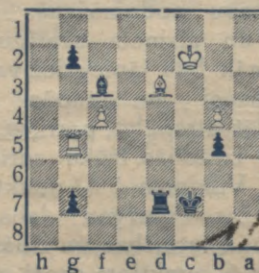
1) Bh4+ — Kf5 2) Bh5 — Bd4 3) Bh6 — Bd3 4) Td7 — Ke6! 5) Bh7 Bd2.

Arī variants 2) Kf1 Bd4 3) Ke1 — Bd3 4) Bh5 — Bc5 5) Td7 — Ke6 6) Td8 — Bc4 7) Bh6 — Bc3 dod vieglu uzvaru.

Šachistam jāpieradinās nekad nevilkt „ā tempo“, nepārbaudot savu vilcienu. Svarīgi arī nezaudēt pacietību

Ka man trūka pēdējās ipašības, rāda mana cīņa pret bijušo pasaules meistaru Aļechinu:

Baltie: **Aļechins**
(Podebradi 1936)

Melnie: **Petrovs**

„Latvijas šachistu vispārējais līmenis ir viens no visaugstākiem pasaulē“ — saka bijušais pasaules meistars Aļechins.

(Speciālraksts „Šacha Mākslai“ no Parīzes.)

Parīzē, februārī.

Uzturoties dažas dienas Parīzē, es nejausi uz zināju, ka bijušais pasaules meistars Aļechins pavada šeit „inkognito“ „vikendu“, lai pēc tam atkal atgrieztos savā muižā — Dienvidfrancijā.

Ģan zinot, ka lielais šachists skops ar intervijām un jo sevišķi vēl pirms savas revanša cīņas ar Dr. Eivi, es tomēr „riskēju“ un uzsāku agrā rītā „staigāšanu“ pa Parīzes lielāko viesnīcu centru, lai atrastu Aļechina apmešanās vietu.

Pēc apm. četrām stundām Laimesmāte man beidzot uzsmaidīja un atviegloti uzelpoja, kad biju pie mērķa: eleganti livrētais apkalpotājs mani lūdza uzgaidīt greznā rokoko stilā ieturētā vestibilā.

Pēc dažām minūtēm, beidzot iznāca ar savu īpatnēji dejojošo soli bijušais pasaules meistars, kreiso roku iespīdīs sānos.

Izzinājīs, ka esmu atnācis pēc intervijas, Aļechins nebija sevišķi „iepriecināts“, toties kad ieminējos, ka esmu latvju žurnālists, Aļechins piepēši pārvērtās un laipni smaidīdams izteicās:

„Ak Latvija! Tiešām laipna un viesmīlīga tauta. Manas visskaistākās atmiņas esmu līdzņēmis no šīs laimīgās zemes.“

„Bet zīniet“ — viņš piepēši dzīvāki iesaucās — „ir gan nikni viņas šachisti! Bet kā lai tie arī būtu citādi“ — viņš latvjus steidzās „aizstāvēt“ — „ja viņiem ir tāds viesmīlīgs un simpatisks šacha prezidents kā Melnbārda kungs, kas pat „nekautrējās“ mani piespiest „iegt“ simtānos divas nullītes no viņa.“

Bijušais pasaules čempions ir labā garastāvoklī. Saruna rit nemāksloti un viegli.

— „Sakiet, lūdzu, Aļechina kungs“ — es jau pāreju „uzbrukumā“ — „ar ko izskaidrojams tas apstāklis, ka mūsu meistarspēlētāji negūst tik lielus panākumus, kā Vakareiropas profesionālie?“

— „Pavisām vienkārši tāpēc, ka Latvijas pārstāvji visā visumā reti piedalās starptautiskos turnīros. Rutīnas trūkuma dēļ latvji atļauj sīkstiem pretiniekiem izglābties no it kā šķietami neglābjama stāvokļa un tādā kārtā „aizmet“ vinnētus punktus un puspunktus,

kas katrā šacha turnīra galīgā kvalifikācijā no liela svāra. Tā tas par piemēru bija ar jūsu apdāvināto čempionu Petrovu-Podebrados.

Esmu tomēr pārliecināts, ka ja Latvija turpmāk piedalīsies starptautiskos turnīros, vai tādos pat gadījumā rīkotu pati, viņas pārstāvjiem izdotos runāt arī savu „pēdējo vārdu“ —

— „Kādās domās jūs esat par Latvijas šachistu vispārējo līmeni?“

Aļechins dziļi ievēl dūmu un skaidri saka:

— „Uzturoties Latvijā vairākas nedēļas un uzmanīgi sekojot jūsu šacha dzīvei, esmu nācis pie pārliecības, ka Latvijas šachistu vispārējais līmenis ir viens no visaugstākiem pasaulē. Ar nožēlu tikai konstatēju, ka jums trūkst sava šacha žurnāla kā arī šacha literatūras, lai palīdzētu un sniegtu padomus Latvijas apdāvinātai šachistu saimei un veicinātu viņas spēles stiprumu. Šachistam, vēloties gūt no karāliskās spēles istu baudu, jācenšas joprojām, neskatoties uz savu spēles stiprumu, izkristalizēt un veicināt arī stila īpatnības. Šo darbu sekmīgi veicina šacha žurnāls vai literatūra. Tikai sekojot lielo šachistu partijām, radīsies šacha entusiasmam paraugs, kas viņam rādīs isto ceļu un palīdzēs atrast savu šacha „es“ —

Tālākā sarunā Aļechins stāsta, ka viņš esot nodomājis labi atpūsties, lai maija beigās uzsāktu turnēju pa Baltijas valstīm, kur viņš gan nevēlētos uzstāties nogurdinošās simultānspēlēs, bet galvenā kārtā spēlētu nopietnas partijas, lai atrastos, ņemot vērā revanša maču ar Dr. Eivi, labā „formā“. Uz manu jautājumu, vai viņš būtu arī ar mieru spēlēt Krievijā, Aļechins atbild, ka principā viņam nekas nebūtu pretim.

Beidzot uzstādu pēdējo jautājumu, kādās domās eksčempions ir par sava revanša mača iznākumu ar Dr. Eivi, uz ko saņēmu sekojošo atbildi: „Es pasaules čempionu uzvarēju! Un gribēt ir — varēt!“

Intervija izbeigta.

Laipni izvada mani lielākais ģenijs šacha vēsturē, nododot savus sirsnīgākos sveicienus saviem Latvijas draugiem un cienītājiem.

Viegli redzams ka g — bandinieks dod vieglu uzvaru, ja nostāda melno torni pirmā līnijā. Aļechins šīnī stāvokli vilka 1) Kc3. Pēc 8 stundu ilgās cīņas es zaudēju pacietību un vilku „à tempo“ 1)... Bg6? Sekoja 2) T×g6 un tagad es tikai ieraudzīju, ka mana „ātrā“ nokļūšana h līnijā ar Th7 neder — 3) T×g2! dēļ.

Partijas turpinājums bija 2).. Td6 3) Tg7+ —Kb6 4) Bf5 Ld5 5) Le2 —Lc6 6) Ld3 —Td7 7) Tg6 —Th7? 8) T×c6 — neizšķirta.

Vieglu uzvaru melnie varēja gūt ar: manēvri Lf3—c6 un Kd8—e8 —f7—f6 ar torņa nostādīšanu pirmā līnijā.

Tā tad ieteiktu jauniem šacha meistariem, ņemt sekojošos aizrādījumus vērā:

1) Lai ietaupītu laiku sagatavot atklātnes

sistēmas, vai pat speciālus variantus, lai tādā kārtā nebūtu atklātnē daudz jādoma

2) Nekad nespēlēt „à tempo“.

3) Nekad nezaudēt pacietību.

4) Katru pārtrauktu partiju vismaz pašam 1/2 stundu nopietni analizēt.

5) Ļoti ieteicams bieži atcerēties un pārskatīt zaudētās partijas; būt skaidrībā par savām kļūdām un censties viņas neatkārtot.

6) Vērtējot stāvokļus mums jābūt ļoti objektīviem, jāizprot mūsu stāvokļa vājās puses, cenšoties viņas apkarot. Tāpēc ieteicu piegriezt vairāk vērības zaudētām partijām nekā uzvarētām, jo tad tikai progresēsiet un gūsit ne tikai sportiskus panākumus, bet šacha spēles skaistums atvērsies jūsu skatam visā savā pilnībā.

Spilgts piemērs, kur gaŗā rokāde nav vietā.

- 1) Baltie vēl nav pietiekoši attīstījušies,
- 2) Baltiem nav iespējams aizstāvēt punktu c4,
- 3) Gaŗi roķējoties, baltie sev atņēmuši lauciņu d1, dāmas atiešanai.

Nav brīnums arī tāpēc, ja Maršals dažos vilcienos ieguva pārsvaru:

- 12)... —Zb8—c6 13) L×L—D×L 14) a3—Z×d4!
- 14) T×d4—D×d4 15) a×b—D×f2 u. t. t.

Šekojošā variantā gaŗā rokāde ļoti laba:

- 1) d4—d5 2) c4—e6 3) Zc3—Zf6 4) Lg5—Zbd7
- 5) e3—c6 6) c×d—e×d 7) Dc2—Le7 8) Ld3—0—0
- 9) 0—0—0!—Te8 10) Zf3.

Šādu attīstības sistēmu baltie var izmēģināt bez jebkāda riska. Partijas tālākā gaitā viņiem gan jāatrod pareizākie vilcieni, kā piem., pēc 10... a5 baltiem jāspēlē 11) Za4! bloķējot dāmas spārnu, pēc 10... b5 11) Ze5, bet pēc 10... —c5 11) d×c, vājinot melniem d-liniju. Katrā ziņā rodas interesantas un pamācošas partijas.

Hastingsā (1931) tika pielietots sekojošs variants Karo—Kana aizsardzībā:

- 1) e4—c6 2) d4—d5 3) e×d—c×d 4) Zf3—Lg4 5) Ld3—e6 6) 0—0—Zf6 7) Tel—Ld6 8) Zbd2—Zc6 9) c3—Dc7 10) Zi1.

Šini stāvokli melnie spēlēja: 10... 0—0—0. Šķiet, ka riskanti spēlēts, toties sekoja 11) Le3—Kb8 12) a4—Za5! un balto bandinieku tālākā virzīšanās apturēta. Pēc dažiem vilcieniem melnie arī ieguva pozicionālu pārsvaru.

Beidzot uzrādu vēl vienu stāvokli, kur gaŗā rokāde ir nevietā:

Felderhoifs—Eive (Hāgā 1933).

- 1) e4×c6 2) d1—d5 3) Zc3—d×e 4) Z×e4—Lf5 5) Df3—e6 6) Le3—Da5+ 7) Ld2—Dd5 8) Ld3—D×d4 9) 0—0—0?

Rokādei pretējās pusēs tā priekšrocība, ka uzbrukumā var arī līzdalību ņemt bandinieki.

Augsminētā stāvokli baltiem bija jāsaprot, ka bandinieka „šturms” šeit galīgi nevietā (baltie bandinieki atrodas vēl otrā linijā un melnā figurācijā nav vāju punktu). Tāpēc baltajiem bija jācenšas īsi roķēties, tā kā pēc c6 arī melnie roķētos karāja spārnā. Pareizi bija tāpēc Ze2, jo pēc D×b2? 10) 0—0 novestu melnos sliktā stāvokli.

Partijas turpinājums bija sekojošs:
9)... Zbd7 10) Ze2—L×e4 11) L×e4—Dc4 12) Lc3—Zgf6 13) Td4—D×a2 14) L×c6—b×c 15) D×c6—Tb8 16) Thd1 La3! un baltie padevās tā kā pēc b×a sekotu vienkārši 0—0.

Tā tad, tikai pēc pozīcijas sikas un konkrētas novērtēšanas, izšķirties vai isa vai gaŗa rokāde vietā vai nevietā, toties nekad nevadīties no vispāriem, paviršiem slēdzieniem un aizspriedumiem.

Pievēstie piemēri, saprotams, nespēj pilnīgi iztirzāt svarīgo tematu, toties, kā norādīju, rakstīšs katrā ziņā būs labs palīgs šacha audzēknim.

(Šachmati v SSSR 1936. g.)

Kā Feigins varēja pieveikt Fainu!

Baltie: **M. Feigins**. Melnie: **R. Fains**.

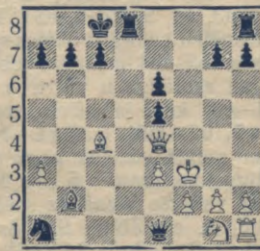
Meistara Feigina piezīmes „Šacha mākslai”. Nimcoviča aizstāvēšanās.

- 1) Bd4—Zf6 2) Bc4—Be6 3) Zc3—Lb4 4) Dc2—Bd5 5) Ba3—L×c3+ 6) D×c3—Ze4 7) Dc2—Zc6 8) Be3—Be5! 9) B×d5—D×d5 10) Lc4—Da5+ 11) Bb4—Z×b4 12) D×e4—Zc2+

Baltais karālis dodas mazā „ceļojumā”. Visu šo teorētisko variantu Fains analizējis jau agrāk angļu žurnālā „Chess”, uzskatot viņu par labvēlīgu melnajiem. Pēc manām domām toties tikai baltajiem izredzes uz uzvaru; pēdējiem, saprotams, tādā gadījumā jāspēlē, ļoti uzmanīgi.

- 13) Ke2—De1+ 14) Kf3—Z×a1 15) Lb2—Le6! 16) Bd5—0—0—0 17) B×e6—B×e6 18) Kg4?

Fains
Melnie

Baltie
Feigins

Šausmīgs vilciens, kas zaudē partiju. 18) Kg 3! uzvarētu, ko pierāda p. p. sekojošais variants: 18)... —Thf8 (labākais) 19) L×e6+—Kb8 20) L×e5!—D×f2+ 21) Kh3—Td1 (gandrīz kā forsēts). 22) Lg4! —T×g1 23) Lg3—Df1 24) T×g1!—D×g1 25] Lf3 un baltie draud D×b7 mats. Neder tagad T×f3 26) De8 mata dēļ. Hastingsā daži „joku Pēteri” centās izskaidrot manu nesaprotamo „buku” tādi, ka taisni tajā brīdī, kad vilku liktenīgo Kg4, Fains saņēma šokolādi no Amsterdamas, ko viņam bija piesūtījis kāda skaistā dzimuma pārstāve. Bet „galvenais”, ka sūtījums bija iesaiņots melnā papīrā un jaunais amerikānis dāvānu nolika blakus mūsu šacha galdīņam. Tādēļ secinājums „loģiski” bija, ka „melnā māģija” iespaidojusi manu vilcienu.

Partijas turpinājums bija sekojošs:

- 18)... —D×f2! 19) L×a1—Bh5+ 20) Kh3—Bg5 21) L×e6+—Kb8 22) Zf3—Bg4+ 23) L×g4—B×g4+ 24) K×g4—D×g2+ 25) Kf5—Th5+ 26) Kf6—Tf8+ 27) Ke6—Dg8+ un baltie padevās.

Partiju nodaļa.

„Karojošie bandinieki“

Baltie: **Feigins.**

Melnie: **Petrovs.**

Spēlētā 6. Latvijas šaha kongresā

Čempiona **V. Petrova** piezīmes.

1. **d2—d4, Zg8—f6;** 2. **c2—c4, e7—e6;**
3. **Zb1—c3, Lf8—b4;** 4. **Dd1—c2!**

Es uzskatu šo vilcieni par labāku, jo sekojošie 4 turpinājumi noteikti ved pie melno labākas spēles. 1. 4. f2—f3, d7—d5!, 5. a2—a3, Lc3×, 6. bc3×, c5, 7. e3, 0—0, 8. cd5×, Zfd5×, 9. Ld2, Zc6, 10. Lfd3, cd4×, 11. cd4×, e5! 12. de5×, Zce5×; arī II. 4. Dd1—b3 nedod baltiem vēlamās iniciatīvas, p. p. 4... Zb8—c6, 5. e3, d5! 6. Zf3, 0—0 7. a3, dc4×, 8. Lc4×, Lbd6, 9. Lb5, e5!, 10. Lc6×, ed4× 11. Zd4×, bc6×, 12. Zc6×, Dd7, 13. Zcd4, Dg4! 14. 0—0, c7—c5!! ar stipru uzbrukumu par upurēto bandinieku (Capablanka—Ragozins Maskava III), III. 4. Zg1—f3, d7—d5!, 5. Da4+, Zc6, 6. Ze5, Ld7, 7. Zd7×, Dd7×, 8. e3, e5, 9. de, d4! 10. a3, Lc3×, 11. bc, de3×!, 12. Le3×!, Ze5× (Špilmans—Fains); vēl samērā labu spēli nodrošina baltiem tikai Rubiņšteina vecais variants ar IV. 4. e2—e3, b7—b6! (sliktāk melniem 4... 0—0, jo baltie tad tiek pie harmoniskas attīstības ar 5. Lfd3, sek. Zge2 un t. t.) 5. Zge2 (nav labi 5. Lf3?) 0—0, 6. a3, Le7, 7. Zf4, Lb7, 8. Le2, d6, 9. Lf3, Dc8.

4... **d7—d5!** (Laikam tomēr izdevīgāks, nekā slavenā Leningrādas sistēma ar 4... 0—0 uz ko baltie var mierīgi atbildēt ar 5. a3, Lc3×, 6. Dc3×, d6, 7. e3, Zbd7, 8. Lfd3, e5, 9. Zge2, a5!, 10 b3, Tfe8, 11. Lb2 ar ļoti labu spēli ir centrā ir dāmas spārnā, draudot ar a2—a3 un sek. b3—b4 manevru iebrukt arī dāmas spārnā). Diezgan asprātīga ir vēl t. s. Šveices sistēma ar 4... Zb8—c6!, kuŗu labi lieto poļu meist. Naylorfs. 5. **e2—e3, c7—c5!**, 6. **Zg1—f3**, (parasti šeit spēlē citādi jau piekātā vilcienā p. p. partijā Eive—Botviniņiks Nottinghamas turnīrā: 5. c4×d5 Dd8×d5 [var arī 5...ed5× kas ved pie vienādas spēles p. p. 6. Lg5, h6, 7. Lh4, Le6, 8. e3, Zbd7, 9. Zf3, c5! un t. t.], 6. e3, c5! 7. a3, Lc3×, 8. bc3, Zbd7 [laikam tomēr labāk 8... Zbc6!, jo zirgam pie gādījuma no svāra laukums a5, priekš laukuma c4 uzbrukuma] 9. Zf3, b6, 10. c4, Dd6, 11. Lb2, Lb7, 12. Lfe2, Tac8, 13. 0—0, Le4, 14. Dc3, 0—0. Balto iniciatīve centrā. Acīm redzot Feigins izvairās no augšm. variantiem un tādēļ turās centrā pagaidām atturīgi, atstādam centrā problēmas atrisināšanu melniem).

6... **Zb8—c6!** 7. **a2—a3!** (beidzot tas ir tomēr nepieciešams, jo melnie draudēja ar 7... Zf6—e4 ar sek. Da5 un t. t. pārņemt iniciatīvu savās rokās) 7... **Lb4×c3**, 8. **b2×c3!** (stiprina centru!) 8... **0—0**, 9. **Lfe2, b7—b6**, 10. **0—0, d5×c4!** [Interesants stāvoklis! — melnie, lai attīstītu savu laidni uz b7, ir tomēr spiesti uzdot „bandinieku centru” un bez tam vēl ir arī spiesti labot balto bandinieku konfigurāciju, jo citādi pēc 10... Lb7, baltie paši draudētu nostāties uz c5 ar nepatīkamu uzbrukumu pa b. līniju. Toties melniem tomēr paliek viņu rīcībā centra laukumu kontrole, pateicoties labi postētām laidnīm uz b7 un centralizētiem, kustīgiem zirgiem] 11. **Le2×c4, Zc6—a5**, 12. **Lc4—e2, c5×d4**, 13. **e3×d4!** [Ļoti drošsirdīgi. Šie savienotie bandinieki, atrazdamies centrā uz brīvās c un d līnijas var būt tomēr

par labu objektu melno smagai figurai, kā arī savienotai vieglās kavalerijas (no a5!) un laidņa (no a6) uzbrukumiem. Capablanka šos „karojošos bandiniekus centrā” uzskata principiēli par vājiem. Šis jautājums ir ļoti grūti izšķirams, — katrā ziņā baltie palaudamies uz savu laidņu pāri, var vienmēr draudēt lauzties ar šiem bandiniekiem caur laukumiem via c4—c5 vai uzlauzt ar a4—a5 melno stāvokli dāmas spārnā un pārvērst „vajo c band. par brīvbandinieku. Šai ziņā šis stāvoklis ir ļoti raksturīgs: melniem katrā ziņā jākontrolē laukums a5, kā arī centra laukumi d5, e5, e4; visvēlamākais priekš melniem būtu, arī laukuma c5 pārsegšana, caur ko balto iespējamības dāmas spārnā būtu novestas līdz minimumam. Baltiem toties nepieciešams kombinēt caurlaušanās draudus dāmas spārnā ar tiešu karāja uzbrukumu]

13... **Lc8—b7;** 14. **a3—a4** (nepieciešams, jo paplašina baltā laidņa c1 darbību, kā arī sagatavo pie gādījuma tik izdevīgu baltiem a4—a5! caurlaušanos; tagad pagaidām tas bandinieks arī ir vājš un sagādās baltiem vēl daudz rūpju).

14. **Le4!** [centralizācija ar figurām!] 15. **Dc2—a2, Dd8—c7**, 16. **c3—c4, Tfd8**, 17. **Lc1—e3, Ta8—c8**, 18. **Zf3—e5, Zf6—d7!** [baltie draudēji pāriet uzbrukumā karāja spārnā, izmantotami zirga stipro stāvokli uz e5, tāpēc melnie jau pašā sākumā likvidē šo centralizēto zirgu] 19. **Ze5×d7, Dc7×d7**, 20. **Tac1, Le4—b7** [Turpmākos manevros attēlosies jau augšminētās idejas melnie stiprinās savas pozīcijas dāmas spārnā, pārsedzot balto iebrukuma laukumus: a5, c5, d5, bez tam turēdami visus trīs Baltos bandiniekus: a4, c4, d4 zem draudiem, bet baltie mēģinās meklēt pretspēli karāja spārnā, vismaz izsaukt melno karāja rokādes vājināšanu!]

21. **Tc1—c3, Dd7—c6!** [Baltie tagad būs spiesti vai nu mainīt balto laidni, jeb vājināt karāja rokādes pozīciju] 22. **f2—f3** [cik interesanti, ka šis niecīgais vājinājums būs tomēr liktenīgs] 22... **Dc6—e8!** 23. **Da2—c2, Lb7—c6!** 24. **Tf1—a1, Za5—b7!** (melno programma nu ir izpildīta, bet kā lai aizsargā izolēto karāli sevišķi nevājinot. bandinieku stāvokli?) 25. **Le2—d3, h7—h6**, 26. **Dc2—a2, Dg8—e7!** 27. **Ld3—b1, De7—f6!** 28. **Da2—c2, Kg8—f8!** [Ar pēdējiem trim vilcieniem melnie spīdoši atrisināja augšminēto problēmu. Bez šaubām—baltās dāmas ekskursija uz h7 nekā nedos. Melnās figuras, sevišķi melnā dāma ieņem ļoti elastīgas pozīcijas, turpretim balto figuru stāvoklim trūkst harmoniskās sakarības).

29. **Dc2—c1, Zb7—d6!** [Beidzot melnais zirgs atstāj savu „sarga” posteni un dodās izšķirošā kavalerijas eskapādē!] 30. **a4—a5!** **b6—b5!**, 31. **c4×b5, Lc6×b5** [nekā nedeļa baltiem 31. c4—c5 [blokāda!], kas pavisam novājinātu band. d4 un dotu vēl lielākas iespējamības melnam zirgam, bet melnais zirgs ir jau tā „traks palicis” un baltie—pozicionēli aspēlēti, meklē glābiņu maiņā.] 32. **Tc3×c8, Td8×c8**, 33. **Dc1—a3, Df6—e7**, 34. **Lb1—d3, Lb5×d3**, 35. **Da3×d3, Zd6—f5**, [kavalerija tuvojās], 36. **Tac1?** [zaudē bandinieku un forsē partiju, bet baltais stāvoklis jau ļoti grūts;—katrā ziņā vajadzēja spēlēt Le3—f2, melniem būtu vēl grūts darbs: zirga pārmanevrēšana uz d5 un t. t.) 36... **Tc8×c1+**, 37. **Le3×c1, De7—d8!** — šo skaisto vilcieni baltie nebija redzējuši (legāšanās būtu 37... **De7—b4?**, dē] 38.

La3!) 38. Lc1—a3+ Kf8—g8, 39 La3—c5, Dd8×
a5, 40. Dd3—b1, Da5—d2!! 41. Lc5×a7, Zf5—
e3! un baltie padevās, jo melno mata uzbrukumu
nav vairs iespējams novērst.

42. Db1—b8+ Kg8—h7, 43. Db8—g3, i7—f5!
44. La7—b8, g7—g5!, 45. Dg3—c7+, Kh7—g6, 46.
Dc7—g3, Dd2—d1+! 47. Kg1—f2, Dd2×d4, 48.
Dg3—d6! (vienīgais pret dubult draudiem f5—f4!
un Ze3—g4+!) 48... Ze3—d5+ un melnie vai nu
mato, vai aplasa visus baltos bandiniekus.

Priekšzīmīga uzvara!

Baltie: Dr. Hāzenfūss. Melnie: Endzelīns.

Franču atklātne.

1) Be4—Be6 2) Bd4—Bd5 3) Be5—Bc5 4)
Zf3¹⁾—Zc6 5) B×c5²⁾—L×c5 6) Ld3—Dc7³⁾ 7) Lf4
—Zg7⁴⁾ 8) 0-0—Bf5⁵⁾ 9) Zc3—Ba6 10) Te1—Zg6
11) Lg3—Zb4⁶⁾ 12) Bh4—Z×d3 13) B×d3—0-0 14)
Bh5—Zh8 15) Tc1—Da5 16) Lh4—Lb4⁷⁾ 17) Ba3—
L×c3 18) T×c3—Ld7 19) Bh6!—Bg6⁸⁾ 20) Dd2—Zf7
21) Bd4—Db6⁹⁾ 22) Tec1—Lc6¹⁰⁾ 23) Lf6—Dc7 24)
Zh4—Zh8 25) Th3—Tf7 26) Tc1—c3—Tc8 27) Zf3—
Te8 28) Zg5—Td7 29) Tcg3—La4 30) Bb3—Lb5 31)
Ba4—Lc6 32) Th4—Ba5¹¹⁾ 33) Zh3—Tf7 34) Dg5—
Tc8 35) Zf4—Ld7 36) L×h8—Dc1+ 37) Kh2—K×L
38) Z×g6+ B×g6 39) D×g6—Tc8 40) Bh7 un
melnie padevās, jo mats nenovēršams.

1) 4) Dg4 ir 4... Bf5 dēļ vājāks.
2) Labi arī Ld3 vai Bc3.
3) Labāki tomēr 6... Zge7. 7) Lf4—Db6 8) 0-0
—Zg6!
4) Ja 7...—Bf6 8) B×f6!—D×f4 9) B×g7 ar
uzvaru.

5) Uz 8...Zg6 sekotu 9) Lg3—Zg×e5 10) Z×e5
Z×e5 11) Te1—Ld6 12) Zc3—Ba6 13) Z×d5!—
B×d5 14) Dh5—Le6 15) L×e5.

6) Saprotams ne 11...—Bf4? 12) L×g6+—B×g6
13) L×f4.

7) Ja 16... Te8 tad 17) Bh6!—Bg6 jeb ar B×h6
18) Da4!—D×a4 19) Z×a4—Lb4 20) Te2—La5
21) Bb4—L×b4 22) Zb6—Tb8 23) Tec2 un melnie
paralizēti.

8) Vājāki būtu B×h2 Dd6 dēļ.
9) Labāki bija šeit Lc6 un divos vilcienos pār-
vietot dāmu uz d7.

10) Bija jācenšās nomainīt torņus.
11) Uz 32... Zf7 varētu sekot 33) Z×h7—
K×h7 34) T×g6 ar uzvaru. Dr. Hāzenfūsa piezīmes
„Šacha mākslai“.

Saistoša cīņa.

Baltie: J. Fride. Melnie: V. Mežgailis.
1937. g. Latvijas 6. šacha kongresā.

Slāvu aizstāvēšanās.

1. Bd4—Zf6 2. Bc4—Bc6 3. Zf3—Bd5 4. B×d5
—B×d5 5. Zc3—Zc6 6. Lf4 Be6¹⁾ 7. Be3—Le7 8.
Ld3²⁾—0-0 9. 0-0—Zh5!³⁾ 10. Le5!⁴⁾—Bf6⁵⁾ 11. Lg3
—Bf5 12. Le5—Zf6 13. L×f6⁶⁾—B×f6⁷⁾ 14. Ze1⁸⁾
—Ld7⁹⁾ 15. Tc1—Tc8 16. De2—Ld6 17. Bf4—Tf7
18. Kh1—Tg7 19. Zf3—Ba6¹⁰⁾ 20. Ba3—Za5 21.
Zfd2—Bb5 22. Bb4—Zc4 23. L×c4—Bb5×c4 24.
Tb1—Tb8 25. Tb2—Ba5¹¹⁾ 26. Tf1—B×b4 27.
B×b4—Tb6 28. Zf3—Lb5¹²⁾ 29. Ze1—Db8 30. Zc2
—Le8 31. Bh3—Bh5 32. Df2—Tgb7 33. Dh4—
Dd8¹³⁾ 34. Be4!—Bd×e4 35. Bd5—Be5 36. Ze3
Dc8¹⁴⁾ 37. D×f6—Le7 38. D×e5¹⁵⁾—Lf6 39. D×f5
D×f5 40) Z×f5—L×c3 41. Tc2—T×b4 42. T×b4
—L×b4 43. T×c4—Ld7 44. Zg3¹⁶⁾—Be3 45. Te4
—Lc5 baltie padevās, jo uz 46. Zh5: uzvar Lf5
(vai pat Lb5) ar draudu Te7, bet citi vilcieni vēl
vājāki.

1) Spēlējams ir 6... Lf5. Ja tad baltie ar 7. Db3?
grib piespiest melno laidni atkāpties, tad tie zaudē

dažus svarīgus tempus un melnie pārņem iniciatīvu
savās rokās, piem., 7. Db3? Za5! 8. Da4+, Ld7
9. Dc2, Tc8! 10. Be3, Bb5! ar labu spēli dāmas
spārnā. Ja turpretim baltie būtu spēlējuši 6. Be3, tad
6... Lf5 nebūtu tik labs 7. Ze5! dēļ, piem., 7...Be6?
8. Lb5, Tc8 9 Bg4, Lg6 10. Bh4, Bh6 11 Z×g6.

2) Ja 8. Bh3, tad melnie var spēlēt 8... Ld6, kas
iepriekšējā gājienā nebūtu tik labs 8. Lg3 dēļ.

3) Ja baltie šo vilcienu gribētu novērst ar 9. Bh3,
tad melnie var spēlēt kaut vai 9... Db6 un ja 10.
De2, tad Zb4. 11. Lb1, Da6 ar līdzīgu spēli.

4) Tagad melnajiem nav labi sist Le5, jo pēc
B×e5 neveiklā stāvokli nokļūst Zh5.

5. Pēc šī manevra atkāpjoties ar Zh5 uz f6
melno bandinieks stāvēs uz f5 nodrošināams stā-
vokli centrā. Laskers pret Kapablanku Ņujorkas tur-
nīrā 1924. g. spēlēja uzreiz Bf5 baidīdamies no 11.
Zg5! ko melnie var atspēkot pat divējādā veidā:
ar 11... De8!, piem., 12. Lh7+:, Kh8 13. Db1, Bf5!
14. Bf4, Zf6! vai pat ar primitīvo 11... g6, piem.,
12. Zh7:, Be5: 13. Dg4 [Lg6:, Zf6], Be4 14. Ze4:,
Be4: 15. Le4:, Tf5!

6) Šī vilciena ideja ir nomainīt šini stāvokli ne-
aktīvo Le5 pret aktīvo Zf6 un sagatavot Bf4 ar
zirdziņa pārņemšanu uz e5. Ja tad melnie mainītu
Ze5, baltie sistu uz e5 ar f-bandinieku un iegūtu iz-
redzes karāja spārnā.

7) Laskera ideja, kas jauc balto nodomu. Par
vājināto karāja stāvokli un dubultbandinieku punkts
e5 nodrošināts „uz mūžīgiem laikiem“.

8) Varēja notikt 14. Zh4, Kh8! 15. Bf4, Tg8 16.
Tf3, Ld7 17. Th3, Le8; bet baltie grib turēties pasīvi.

9) Neuzmanīgs vilciens, io tagad baltie var forsēt
neizšķirtu ar 15. Bg4, B×g4 16. D×g4+, Kh8 17.
L×h7! jo 17... Tf7 neder 18. Lg6! dēļ. Labāk bija
14...—Kh8.

10) Pasīvās pretošanās sekas: melnie pārņem
iniciatīvu dāmas spārnā.

11) Ar šo vilcienu varēja arī nesteigties, bet tikai
draudēt, iepriekš koncentrējot spēkus b-līnijā ar
Tb6, Db8 Lc8 u. t. t.

12) Laika trūkumā melnie atsakas no 28... Db8
jo tad var notikt 29. Bb5 un ja 29. La3? tad 30.
Ta2 un Ta5. Patiesībā pēc 29... Le8! un 30...
Tgb7 melnie droši var sist Bb5, jo balto uzbrukums
ar Bh3 nn Bg4 nāk par vēlu. Tagad baltie paspēj
savu stāvokli salabot un iesākt interesantu uzbrukumu,
kas gan nav korekts, bet varēja būt ļoti bistams
melnajiem laika trūkuma dēļ.

13) Ar Le7 sargājot Bf6 torņi būtu nogriezti no
K-spārnā.

14) Neskaidrs 36... B×f4 37. Z×c4, T×b4 38.
Z×d6, T×b2 39. Z×b7, T×b1+ 40. Z×b1, Db6 41.
Zc3, D×b7 42. D×f6 u. t. t.

15) Labāk 38. D×f5, D×f5 39. Z×f5, B×f4
40. Z×e7+! [Z×e4? neder Lg6 dēļ], T×e7 ar ļoti
sarežģītu spēli kur pārsvars var būt drīzāk baltajiem.

16) Vairāk izredžu dotu 44. Ze3, piem., 44...Ld2
45. T×e4, Tb1+ 46. Kh2, Te1 47. Te7, L×e3,
48. T×d7 Bh4 49. Bg4! V. Mežgailja piezīmes
„Šacha mākslai“.

Pirmdiena nebūtu pirmdiena,
ceturtdiena nebūtu ceturtdiena —
ja no rita jau nenopērk
laikrakstu „SPORTA PASAULE“

Interesants torņa upuris!

Baltie: Solmanis.

Melnie: Bezručko.

Franču atklātne.

Partija spēlēja 6. Latvijas šaha kongresa 6. kārtā.

1) Be4—Be6 2) Bd4—Bd5 3) Be5—Bc5 4) Bxc5—Zc6 5) Zf3—Lxc5 6) Ld3—Zge7 7) 0—0—Ld7 8) Bc3—Zg6 9) Te1—Dc7 10) De2—Ba6 11) Ba4 1) —La7 12) Bb4—Lb8 13) Lxg6—Bh7xg6 14) Lb2—Th5 15) Bg4—Zxe5! 16) Bxh5—Zxf3+ 17) Dxf3—Dh2+ 18) Kf1—Be5! 19) Bxg6—Bxg6 20) Zd2 2) Be4 21) Te3 3) —Le5 22) Zxe4 [Izmišums!]—Bxe4 23) Dxe4—0—0—0! 24) Td1 4) —Tf8 25) Tf3—Lf5 26) Dd5—Kb8! 27) Ke1—Lc7 28) Lc1—Te8 29) Le3—Lg4 30) Kd2—Dh5! 31) Dxxh5—Bxh5 32) Tf7—Td8+! 33) Ld4—Lxd1 34) Kxd1 Le5! 35) Kc2—Lxd4 36) Bxd4—Txd4 37) Kc3—Tg4 un baltie padēvās.

1) Pareizais turpinājums bija Bh4! jo uz La7? sekotu Bh5, toties ja melnie spēlētu Bh5 tad sekotu Lxg6 un pēc Bf7xg6 punkts g6 stipri vājš.

2) Ari pēc 20) Dxd5—Lh3+ 21) Ke2—La7! 22) Df3—0—0—0! melnie tagad draudot Lg4!! gūtu labas izredzes uz uzvaru.

3) Ja 21) Zxe4—Lh3+ 22) Ke2—Lg2 23) De3—Lxe4 ar pārāku spēli.

4) Baltie nedrīkst sist 24) Dxe5—Dh1+ 25) Ke2—Lg4+ 26) Bf3—Dg2+ 27) Ke1—Dd2+ 28) Kf1—Lh3+ 29) Kgl—Dg2 šaha un mata dēļ.

5) Ar teksta vilcienu melnie piespiež dāmas nomaigu, jo sekojošā galotne melnajiem vinnēta. Interesanta kombinācija bija arī 30...—Td8 31) Dxd8—Lxd8 32) Lf4+—Dxf4 33) Txf4—Lg5!! u. t. t. G. Bezručko piezīmes „Šaha mākslai“.

Nepareizs plāns!

Baltie: Mežgailis. Melnie: Dr. Hāzenfūss. Holandiešu aizstāvēšanās.

1) Zf3—Bf5 2) Bc4—Zf6 3) Bg3—Be6 4) Lg2—Lc7 5) 0—0—0 6) Zc3—Bd6.

Liela rosība Jēkabpils un Krustpils šachistu saimē.

(Spēciālraksts „Šacha Mākslai“)

Starp rosīgajiem šaha centriem provincē, Krustpils un Jēkabpils ieņem jo redzamu vietu. „Karālistiskai spēlei“ šeit daudz piekritēju, kuŗi organizēti šaha sekcijās pie vietējām sabiedriski-kultūrālām organizācijām.

Atzinību izpelnījušies: 4. Jēkabpils aizsargu pulka štaba rotas šaha sekcija, Latgales Artilērijas pulka šaha sekcija, Krustpils skautu vienības sekcija un c.

Tagadējais Krustpils šaha meistars ir pazīstamais šaha uzdevumu komponists un atrisinātājs A. Štāls (Latgales artilērijas pulks). Jēkabpils meistariņu izcīnījis vairākkārtējais meistars Cintiņš (4. Jēk. aizsargu pulks).

Starp pārējiem ievērojamiem šachistiem būtu jāatzīmē Jēkabpili: Eglons, Gringūts, Krūmiņš, Līdaks, Ribovskis. Krustpili — vlt. Averāts, vlt. Viksne, virsn. vietn. Krauklis, serž. Vigrants (visi L. A. P.), virsn. vietn. Zaķis, virsn. vietn. Launītis (Aviācijas eskadr.), tad vēl skolot. V. Kakstāns, Malta, Salmiņš, brāji Stukēni, Vivats, Špungins, Miniņš un c.

Krustpili un Jēkabpili arī apmeklējuši: Latvijas šaha savienības prezidents adv. Melnbārds, meistars Petrovs, tagadējais Rīgas meistars M. Feigins, Dr. Hāzenfūss (pats Jēkabpiliētis), pret kuŗiem mūsu šachisti cīnījušies braši un pārbaudījuši savas šaha spējas.

Šī šaha žurnāla izdošana ir apsveicama parādība, un izsauks prieku un sajūsmu ne tikai šaha

šis vilciens raksturo Iljina-Žeņevska sistēmu, kuŗa cenšās panākt Be5.

7) Bd4—De8 8) Bb3—Zc6 9) La3—Ze4 10) Zxe4—Bxe4 11) Ze1—Bd5.

Ar saviem pēdējiem diviem vilcieniem melnie pēkšņi atsakas no augšminētās sistēmas.

12) Lxe7—Dxe7 13) Bf3—Bxf3 14) Zxf3—Ld7 15) Tf1?

Nepareizs plāns, kā to melnie jo drīzi pierāda. Labāki bija Dc2 un Tad1.

15...—Tad8! 16) Be4?—Bxc4 17) Bxc4—Le8 18) Tac1??

Izšķiroša kļūda! Labāki vēl bija 18) Bd5—Dc5+ 19) Kh1—Dxc4 20) Zd2—Dd4 21) Bxc6—Dxd2 22) Dxd2—Txd2 23) Bxb7—Lc6 24) Tab1—Tb8 un baltie vēl var cīnīties.

18...—Zxd4! 19) Zxd4—Dc5 20) Kh1—Txd4 21) Dg4—Tf6 22) Tf1—Dh5 23) Dxxh5—Lxxh5 24) Txf6—Bxf6 25) Be5—Bb6 26) Bxf6—Kf7 un baltie padēvās. Dr. Hāzenfūsa piezīmes „Šaha mākslai“.

Baltie: K. Ozols.

Angļu atklātne.

Melnie: Elisons.

1. Bc4—Zc6 2. Zc3—Zf6 3. Bg3—Bg6 4. Lg2—Lg7 5. Be3—Be5 6. Zge2—Bd6 7. 0—0—0 8. Tb1 [labāki vispirms 8. Zd5 lai uz Le6 varētu spēlēt Bh3 nepielaižot laidņu nomaigu] 8... Le6 9. Zd5—Dd7 10. Bb4—Lh3 11. Zec3 [Lh3: Dh3; Zc7: nevar notikt Zg4 dēļ] 11... Lg2: 12. Kg2: Zd5: 13. Bcd: Ze7 14. Lb2—Bf5 15. Bf4—Bc6 16. Db3!—Bcd: 17. Tbc1 [uz Zd5: sekotu Dc6; tagad Bd5 nav sargājams, jo uz De6 sekotu Zb5] 17... Kh8 18. Zd5: Zd5: 19. Dd5: Df7 20. Dc4—Bd5 21. Dc7—Bd4 22. Df7: Tf7: 23. Bed: Be4 [uz 23. ed: baltie ar 24. Tf1 ieņemtu abas brīvās līnijas] 24. Tc4—Td8 25. Bb5!—Tfd7 26. Kf2!—Ld4: [kļūda, bet partija melniem arī bez tās bij zaudēta, sekotu Ke3, Tf1, T4a4 u. t. t.] 27. Td4: Td4: 28. Ke3 melnie padēvās. K. Ozola piezīmes.

saimē Krustpili un Jēkabpili, bet, cerams, visā plašajā šaha saimē mūsu valstī. M. Š—ins.

Jelgavas šaha dzīve.

Jelgavas Latviešu biedrības šaha sekcijas internais meistarturnīrs, kuŗā izcīnīja šīs biedrības dāvēno sudraba kausu, noslēdzās ar G. Bezručko un R. Šneidera uzvaru katrs ar 16 p. (no iesp. 17) dalot 1. un 2. vietu. Sekojošā 6 partiju mačā pārliecinoši uzvaru ieguva G. Bezručko ar 4:2 līdz ar to izcīnot trešo reizi pēc kārtas Jelgavas Latv. biedrības šaha sekcijas meistartitulu un iegūstot minēto kausu savā personīgā īpašumā.

Pamācoša kļūda atklātne.

Partija spēlēja Latv. š. kongresā 1. IV. š. g. Baltie: Ē. Lazdiņš, melnie: J. Frīde. 1. Zf3, Zf6 2. b3, d5, 3. Lb2, Lg4 (melniem šeit bija izvēle Lf5 un Lg4 starpā). Teksta gājieni bez šaubām aktīvāks. Vispār — balto pasīvā atklātne dod pretiniekam ļoti labu spēli) 4. e3, e6 5. Lb5? c6 6. Le2, Zbd7 7. d3, Dc7 8. Zbd2, Ld6 9. c4, 0—0 10. e4? (baltie pārkāpj šaha pirmo bausli: tev nebūs karāli pardaudz ilgi atstāt centrā. Neticami, ka šī noslēgtajā stāvoklī tas tik liels grēks, bet tomēr...) d: e 11. d: e, Tad8 12. h3, L: f3, 13. L: f3, Ze5 14. Dc2, Lb4 15. 0—0—0, Zd3+ 16. Kb1, Z: f2 17. e5, Z: d1! (draudot T: d2) 18. T: d1, Zd7 un baltie pēc dažiem gājieniem padēvās. J. Frīdes piezīmes.

Laimons Mangalis.

Jaunie problēmisti.

Iznākot mūsu žurnāla „Šacha mākslas“ pirmajam numuram, interesanti būtu aizrādīt uz tām Eiropas valstīm, kurās līdz šim vēl neiznāca speciāli šacha žurnāli un tās būtu: Latvija, Lietuva, Bulgārija, Grieķija un Albānija.

Jo nepatīkamāks mums bija šis stāvoklis tādēļ, ka mūs var uzskatīt par neoficiālu Austrum-Eiropas meistaru (izņemot, protams, Krieviju), kā to pierādīja Minchenes olimpiāde, kur aiz Latvijas palika ne tikai Somija, Igaunija, Lietuva, Dānija un Norvēģija, bet pat „šacha lielvalsts“ Zviedrija. Saprotams, ieņemot tik redzamu vietu šacha pasaulē un neesot pašiem savas šacha literatūras, radīja latvju šachistiem nevisai apskaužamu stāvokli. Tās pāris šacha nodaļas periodiskajā presē nevar atvietot speciālu šacha žurnālu, kas spēj sniegt vienā laikā kā visplašāko informāciju, tā arī praktiskās partijas, teoriju, teorētiskus rakstus un it sevišķi, kā problēmu nodaļas vadītājs es gribu uzsvērt — problēmas.

Ja latvju šachisti — praktiķi ir ierindojušies spēcīgāko šacha valstiņu vidū, tad problēmisti ieņem tādu pat, ja ne redzamāku vietu (piem. Minchenes problēmu olimpiāde, 1. vieta 1934. starpt. risināšanas turnīrā, kā arī individuālie sasniegumi „Deutsche Schachzeitung“, „Die Schwalbe“, „Šachmati v SSSR“ un c. iegūstot pirmās vietas).

Mūsu patlaban ražīgākie un sekmīgākie problēmisti ir trijotne — tēvs un dēls P. un A. Keirani un E. Gīze, kuŗu vārdi ir slaveni visā pasaulē.

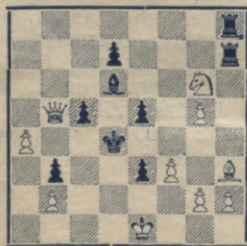
Šai trijotnei tuvu stāv E. Lazdiņš un E. F. Valciņš — jaunākās paaudzes pārstāvji, bet arī jau guvuši lieliskus panākumus ārzemju problēmu turnīros.

Pārējie problēmisti, kuŗu skaitā varētu minēt Štālu, Landsmani, Skuju, Bērziņu, Jūrku, Jūrmalnieku, Viesturu, Vederu, Karizno un c., uzrāda savos darbos labas sekmes, dodot cerības redzēt tos izvirzāmos labāko latvju problēmistu vidū.

Lai to sasniegtu, tomēr vajadzīgs ne tikai talants, bet arī neatlaidība un teorētiskās zināšanas. Bet tieši šīs lietas bieži ir bijušas par iemeslu sekmju izpalikšanai, kādēļ problēmisti zaudējuši darba prieku un zuduši mūsu problēmistu saimei.

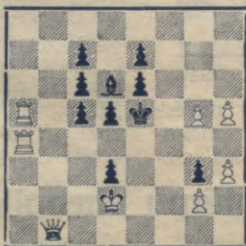
Sen ir pagājuši tie laiki, kad godalgoja variantu uzdevumus. Tagad, lai spētu sekmīgi konkurēt, vajaga radīt uzdevumus, kuŗos ir attēlots viens vai pat vairāki apvienoti tēmati. Tādēļ mūsu problēmu nodaļas mērķis ir — sniegt labāko latvju problēmistu teorētiskus rakstus par visiem populārākajiem tēmatiem, lai tas būtu kā esošo, tā arī to jauno problēmistu, kuŗi patlaban vēl tikai veidojas, ceļrādīt, kādi garā jāstrādā, lai latvju vārds problēmu pasaulē ar turpmāk paliktu tādā pašā spožumā un lai mūsu problēmistu rezerves nekad neizsīktu, aizejot vecajiem veterāņiem.

1. L. Mangalis—Rīgā
Pirmiespiedums

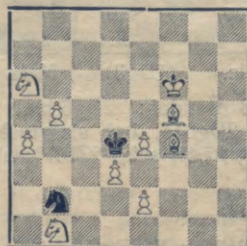
Mats 4 gājienos

2. E. F. Valciņš—Rīgā
Pirmiespiedums

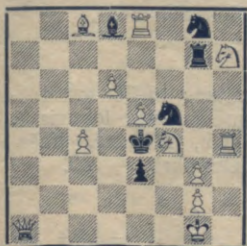
Mats 3 gājienos

3. P. Keirans—Rīgā
Pirmiespiedums

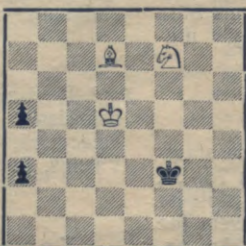
Mats 3 gājienos

4. A. Keirans—Rīgā
Pirmiespiedums

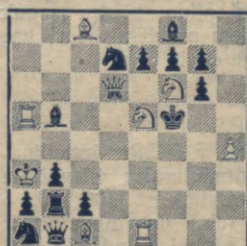
Mats 2 gājienos

5. V. Kivi—Somijā
Šachmati V SSSR 1936.

Neizšķirta (=)

6. T. Feldmann—Budapeštā
1. god. Magyar Sakkvilag 1936.

Mats 2 gājienos

Atrisinājumu iesūtīšanas termiņš 10. maijs.

Populārākie problēmu tēmati.

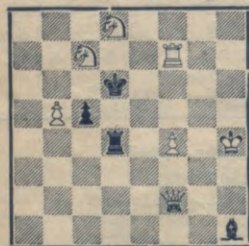
Plaša ir Latvijas šachistu saime, kā to jau spilgti pierāda Valsts un pašvaldību darbinieku grandiozais šacha turnīrs, kuŗu apzīmē pat par plašāko visā pasaulē. Bet tā nav ar šacha problēmistiem, kā to redzējam Minchenes olimpiādes šacha problēmu turnīrā. Bija vairākas valstis, kuŗu dalībnieku skaits sniedzās pāri simtam, turpretim no Latvijas piedalījās tikai 7—8 un tie paši nesagatavojušies.

Vai tad tiešām starp tikdaudz jaunajiem šachistiem neatrodas teorētiski-problēmisti, tādi — kādi mums ir brāļi Bētiņi un bija H. Matisons, kuŗu uzdevumi un galotnes sajūsmināja visas pasaules problēmistus. Droši varam teikt, ka vienā otrā snauž problēmista ģēnijs pašam to nemaz nezinot, jo trūkst ierosmes, kādēļ aizrādīšu uz dažiem interesantākiem un populārākiem tēmatiem, kas lai būtu kā paraugs jaunajiem problēmistiem.

Viens no visvairāk apstrādātiem tēmatiem ir Grimšava aizsegšanās, t. i., melnā torņa un laidņa līniju savstarpējā aizsegšanās vienā punktā, dodot ar to baltiem iespēju aizklāto līniju robežās matot. Kā piemēru uzrādu A. Keirana divvilci-mereditu („meredits” — ne vairāk kā 12 kauliņi) I. diagramā.

I. A. Keirans. I. god.

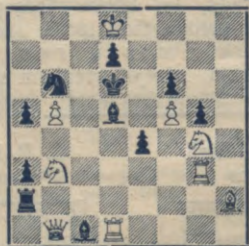
L. Š. P. b-bas piecīņā

Mats 2 vilc. (1Dg3)

II. J. Hartong

5. cild. atsauksme 1921. g.

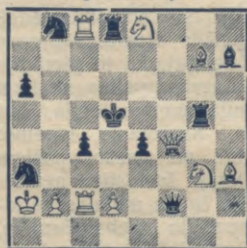

Mats 2 vilc. (1. Da1)

1. Dg3 draudot: 2Dg6 mats; 1... Te4 novēš gan draudu 2Dg6X, bet aizsprosto laidnim diogonāli h1—a8, kādēļ seko 2Zb7 mats; 1... Le4 aiz-

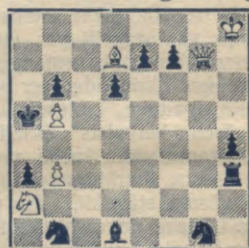
sprosto tornim ceļu uz f4 un tādēļ 2f5 mats. Šī tēmata primo izstrādājumu pieskaita P. Grimšavam, kādēļ arī nosaukts autora vārdā. Grimšava aizsegšanās ar vienu melno T un L izstrādāta jau dubulti (II. diagr.).

III. A. Keirans Reprodukcija

Mats 2 vilc. (1d4)

IV. E. Lebel „Arb. Schachztg. 1920. g.

Mats 3 vilcienos
1Dg2 draudot 2Da8X
1...Tf3 2Dg8 1...Lf3 2b4X

Arī visjaunākos uzdevumos sastopam „Grimšavu” kā papildinājumu vai padziļinājumu pie citiem tēmatiem (III. diagr.) pie tam ne tikai divvilčos, bet arī trīsvilčos (IV. diagr.), daudzvilčos un galotnēs. (Turpinājums nākošā numurā.)

Latvija otrā!

1936. g. Starptautiskajā uzdevumu risināšanas sacensībā, kuŗu rikoja Ungarija, Latvija ieguvusi otro vietu ar 2679 punktiem aiz Vācijas 2681 p. Talak seko Anglija 2668, Holande 2587, Somija 2427, Norveģija 2424, Dienvidāfrika 2161. Punktu maksimums, kuŗu varēja katra valsts sasniegt, bija 2720 resp. — katrs risinātājs — 272 (ievēroja katras valsts 10 labāko risinātāju sasniegumus). Mūsu „desmits” sasniedza: F. Apšenieks, A. Bērziņš, A. Keirans, E. F. Valciņš katr 272 p. (100%!!), P. Keirans un L. Mangalis 271 p., K. Knauts un J. Lūsars 270 p., V. Veders 257 p. un E. Gīze 252. 100%o sasnieguši tikai 4 latvieši, 4 angļi un 1 vācietis.

Problēmu chronika.

* E. Lazdiņš un E. F. Valciņš ieguvuši uzslavas, pirmais — „Magyar Sakkvilag” par divvilci un otrs — „Neue Leipziger Zeitung” par trīsvilci.

* 25. aprīli, plkst. 16., Ausekļa ielā 3, dz. 60, pie vecmeištara K. Bētiņa notiks Latvijas šacha problēmistu b-bas pilna biedru sapulce. Ieteicams būtu ierasties visiem problēmistiem kaut arī viņi nebūtu biedri.

* * *

„Šachmati v SSSR” izsludina 1937. gada starptautisku informāturnīru trīsvilčiem [godalgas 75, 50, 25 rub.], četrvilčiem [100, 60, 30 rub.], galotnēm [100, 60, 30 rub.] un miniatur 3 un 4 vilčiem [ne vairāk kā 7 kauliņi; god. 75, 50, 40, 25 rub.]; uzdevumi ar pilnu vārdu, adresi un atrisinājumiem iesūtāmi: Ļeņingrad, Pr. 25. Oktjabrā 28, komn. 24.

* Rudeni notiks Rumānijas — Somijas problēmu mačs. Rumāņi uzdevuši tēmatu divvilču grupā: „Janovcijs” kombinēts ar kādu citu tēmu, piem.: Grimšavu, Goethardu, Šoru, Šifmani u. t. t. Somu tēmatš trijvilču grupā ir Pentti Solas pārstrādātais „Šifmans” nosaukts „Sola-Šifmans”,

* * *

* Deutsche Schachzeitung 1936. g. 4. ceturkšņa risināšanas turnīrā pirmo godalgu ieguvis A. Bērziņš, Salacgrīvā, otro — Skuja, Alūksnē, trešo — E. F. Valciņš, Rīgā. Dalībnieku skaits — 30.

* * *

Kopenhagena. Š. g. sākumā miruši divi ievērojami dāņu šacha problēmisti: H. Hannemanns, 72 gadu vecumā un R. Knudsens, 87 g.

Chronika.

K e m e r i. Starptautiskajam turnīram jau nodrošināta sekojošo meistarū līdzdalība: Dr. Aļečhins, [Francija], Flors [Čehoslovākija], Fains [U. S. A.], Keres [Igaunija], Richters [Vācija], Marocijs [Ungārija], Stālbergs [Zviedrija], Mikenass [Lietuva], Bōōks [Somija], Šir Tomas [Lielbritānija]. Latvijas krāsas aizstāvēs 6, resp. 8 šachisti Gatavību līdzspēlēt izteikuši — Lilientāls [Ugārija], Landaus [Holande], Kastaldi [Itālija].

B e r l i n e. Berlīnes šacha biedrības jubilējas turnīrā pirmo vietu ieguvis Zēmišs ar 5 1/2 p. 2. Bogoljubovs 5, 3. un 4. Richters un Reinhard 4, 5. Kellstabs 3 u. t. t.

Berlīnes meistara nosaukumu izcīnījis L. Rellstabs 8 1/2 no 11, tālāk Kochs, Richters 8. Zēmišs palicis sestais ar 4 1/2.

P r ā g ā. Armijas mestarības izcīņā uzvarējis Hromadka, 2. un 3. Pelikans un Barta, 4. Pokorny.

B r i s e l e. Atpakaļceļā no Hastingsas Feigins piedalījās šeit turnīrā, kuŗā sastāvs bija 4 dalībnieki. Spēlējot divas kārtas uzvarējis O'Kelly 4 1/2, Feigins 4, Devos 2, Diemer 1 1/2.

M a s k a v a s meistarības izcīņā no 18 dalībniekiem uzvarējuši Alatorcevs un Kāns 12.

Ļ e ņ i n g r a d ā. Jauno meistarū turnīra uzvarētāji [8 dalībnieki — 2 kārtas] Čehovers un Rauzers 8 1/2, Kāns 8, Konstantinopolskis un Ragozins 7 1/2 Alatorcevs 7;

S e m e r i n g ā, rudenī, domājams, notiks starptautisks meistarturnīrs, kuŗā piedalīsies apm. 25 patlaban spēcīgākie šachisti izņemot Euvu un Aļečinu, kuŗi tai pat laikā izcīnīs savu maču. Godalgām paredzētas 25.000 RM.

E d i n b u r g ā 21. septembrī beļģu meistars G. Koltanovskis spēlēs 34 „aklās“ partijas. Dalībnieki tiks ielūgti no 10 valstīm. Sarīkojuma finansētājs piesolījis 500 angļu mārc. un divkārtšo summu ja tas pārspēj savu līdzšinējo rezultātu.

K a n ā d ā sensāciju radījis jauns šacha brīnumbērns — 11. g. vecais A. Jakovskis, kuŗš jaunatnes turnīrā un pieaugušo turnīrā kopsummā zaudējis tikai — 1 partiju no 30. Viņu uzskata par otru Reševski.

Pēc 40 gadu pārtraukuma Kvebekā notiks turnīrs Kanādas meistarības izcīņai. Pēdējais turnīrs notika 1897. g.

M a s a č u s e t ā Reševskis simultanā pret 40 dalībniekiem sasniedzis +40 [100 proc.!!]. Deiks tai pat laikā devies „simultanu turnējā“, t. i. — lidmašīnā apceļo U. S. A. un Kanādu.

M e l b u r n a. Lajos Šteiners piedalījās ārpus konkurences Austrālijas meistarības turnīrā iegūstot dārliecinošu uzvaru ar 11 p. [no iesp. 11]; tālāk Goldšteins, Hastings, Košnicki un Purdy katrs 7 1/2. Papildus mačā meistarību ieguvis Goldšteins.

Šteiners savā Austrālijas braucienā sasniedzis simultanos iespaidīgu koprezultātu: +178—10=22.

B u e n o s - A i r e s a. Argentinas meistarības turnīrā uzvarējis Carlos Guimards 13 1/2 (no iesp. 17). Tālāk seko: Bolbochans 12 1/2 Maderna, Pleci, Švarcmans 12 Fenoglio 11 1/2. Piacini 11 u. t. t.

J a u n z ē l a n d e s meistarību izcīnījis H. R. Abbott 9 1/2 no iesp. 13.

C e n t r ā l - A m ē r i k a. Janvāra otrā pusē Gvatemalā sarīkojusi Centrāl-Amērikas čempionātu, kuŗā kā dalībnieces minētas bez Gvatemalas, Meksika,

Honduras, Nikaragva un San-Salvadora. Meksikas reprezentantos minēts jau pazīstamais vārds — Araiza. Rezultāti, diemžēl, nav zināmi.

A m s t e r d a m ā š. g. maijā notiks Anglijas—Holandes valsts sacikste. Holandes komandu vadīs Dr. Euve.

* Amerikānis R. Fains Ļeņingradā devis simultanu skolniekiem. Rezultāts: +14—7 [!] = 9. [Vai mūsu skolu jaunatne arī spētu sasniegt tādu rezultātu?] Otrajā seansā, Maskavā, pret 1., 2. un 3. kateg. spēlētājiem Fainam klājies vēl grūtāk +8—15 [!] = 7.

Ļeņingradas 6 viru turnīrs beidzies ar R. Faina uzvaru. Fains 4, Livenfišs 3, Rabinovičs 2 1/2, Budo 2, Rauzers 2, Iljin-Žeņevskis 1 1/2.

T a l l i n a. Igaunijas meistarībā uzvaru ieguvis P. Keres 7 un pus no iesp. 9, Šmits 6 un pus, Rauds un Tūrns 5 1/2.

B u k a r e s t a. Rumānijas meistarību ieguvis T. Popa.

J a p ā n a. Lajos Šteiners ceļā uz Austrāliju apmeklēja arī Japānu. Viņš izsakās, ka Japānā šachs esot gandrīz pilnīgi nepazīstams. No eiropiešiem esot pazīstams tikai kāds mūziķis Maksis Janovskis [nelaiķa meistarū Janovska radnieks]. un inž. Kamenskis SSSR sūtniecībā un no japāņiem Tokijas ūnivers. prof. Mitamura un „shogi“ meistars Kimura. Šteinera ierosinājums uzņemt 1940. g. olimpiādes programā arī šachu atradis gan piekrišanu, bet jāsaka, ka uz piepildīšanos cerības ir mazas.

* Čehu laikraksts „Rekord“ sniedz patlaban vecāko šacha meistarū sarakstu: Mizes 71g., Laskers 68 g., Maroči un Mitčels 66 g., Atkins 64 g., Volfs 61 g., Maršalls un Rosseli 59 g., Rabinovičs 58 g., Ņenarokovs un Pšepjurka 56 g., Duz-Hotimirskis un Tomass 55 g.

* Nesen beigusies korespondenčpartija Tomass—Dollans [D.-Āfrika], kuŗa iesākta 1931. g., t. i. 6 gadus atpakaļ. Uzvarējis Tomass.

* Kembridžas un Oksfordas ūniversitātes sacensās ne tikai airēšanā bet arī šachā. Nule notikušajā sacikstē uzvarējusi Kembridža ar 4:3.

* Pasaules meistarības revanšcīņā Aļečhins par savu sekundantu izvēlējies austrieti Eliskazesu, bet Euve — amerikāni R. Fainu.

Interesants ierosinājums.

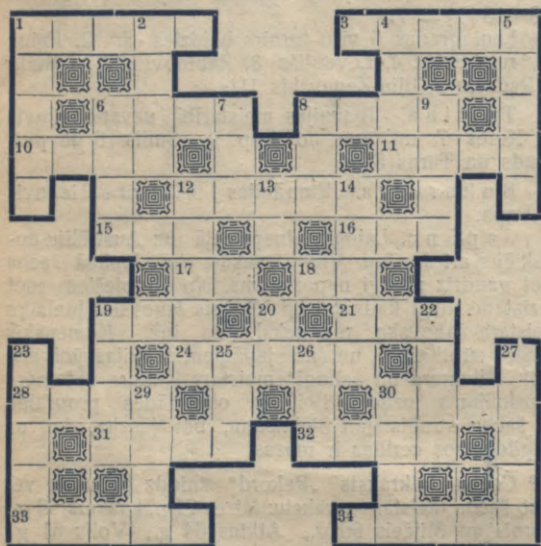
Amerikānis H. Harvey's ierosina reformēt līdz šim pieņemto bandnieka pārvēršanos dāmā. Viņa projekts ir: sasniedzot 8. resp. 1. līniju, bandnieks pārvēršas tikai tādā figūrā, kas atbilst ieņemtajam lauciņam. Tā tad, uz a8 (a1) un h8 (h1) B pārvēršas torni, uz b8, g8 — zirgā, c8, f8 — laidni, d8 — dāmā un tikai uz e8 B var pārvērsties pēc patikas kādā figūrā vēlas.

Bez šaubām, tas ietekmētu netikai beigu spēles, bet satricinātu pat visu atklātņu teoriju, jo katram bandniekam tad būtu citāda vērtība, kas mainītos pēc B sišanas gājieniem.

Jāpiezīmē, ka arī rokādē un en pasant sitiens ir jaunāku laiku papildinājums, kadēļ augšminētais jauninājums būtu gēmans it nopietni. Lidz ar to, nevajadzētu meklēt jaunas reformas šacha spēles atsvaidzināšanai, kā piem.: četršachu, 4 lauciņu pievienošanu parastajiem 64, jaunas figūras u. t. t. **L. M.**

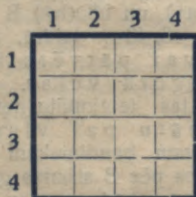
Atpūtas brižos.

1. Krustvārdmīkla.

Vārdu nozīme: Līmeniski: 1. vīrieša vārds, 3. trūcīgs cilvēks, 6. atlīdzība, 8. žogs, 10. sala Atlantiskā okeānā, 11. kalns Itālijā, 12. lauksaimniecisks produkts, 15. saiklis, 16. galvas daļa, 17. satiksmes vārds, 18. satiksmes vārds, 19. apstākļa vārds, 21. saiklis, 24. kustības apzīmējums, 28. sievietes vārds, 30. meža putns, 31. augļu produkts, 32. pilsēta Krievijā, 33. atlīdzināt. 34. tirdzniecības centrs; stāteniski: 1. iestāde, 2. upe Āfrikā, 4. insekts, 5. iejūgs, 6. trauks, 7. vietniekvārds, 8. agrāk, 9. vīrieša vārds, 12. smēķējams daikns, 13. vietniekvārds, 14. uzraugs, 19. neomulīgs cilvēks, 20. burta nosaukums, 22. ūdensputns, 23. tautas dziesma, 25. pārtikas produkts, 26. staigāt, 27. upe Kurzemē, 29. satiksmes līdzeklis, 30. apstākļa vārds. —

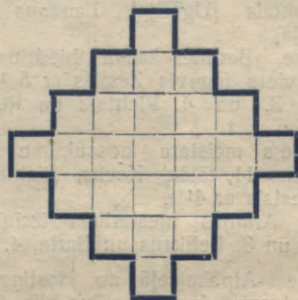
2. Māģisks kvadrāts.

a a a a a e g i i l p p r r t t

Vārdu nozīme kā līmeniski, tā arī stāteniski: 1. augu daļa, 2. apstākļa vārds, 3. satiksmes vārds, 4. mājas kustonis.

3. Māģiska zvaigzne.

a a a a a a a e e e i i i j j j
l l o o v v z z

Miņētie burti jāieliek figurā tādā kārtībā, lai līmeniski no augšas un stāteniski no kreisas puses rodas tie paši vārdi ar sekojošām nozīmēm: vokāls, zvēru dzīvoklis, laikraksts, sievietes vārds, kontinents, celiņš, vokāls.

Humors.

Cigāri, kas līdzēja uzvarēt.

Pirms Laskers devās 1897. gadā uz Maskavu lai izcīnītu ar Šteinicu maču pasaules meistarības dēļ, viņš uzturējās dažas dienas Londonā un apmeklēja pazīstamo šaha kafējnicu „Gambitu”. Tur kāds viņam nepazīstams „entuziasts” viņam pasniedza kasti ar dārgiem cigāriem. „Tie jums palīdzēs uzvarēt” — steidzās izskaidrot lielmeistaram labsirdīgais vecītis.

Laskers devās uz Maskavu un pieveica Šteinicu. Atgriežoties Londonā viņš atkal satika cigāru dāvinātāju, kušš gratulēja pasaules meistarū. „Tas bija pateicoties jūsu cigāriem” teica Laskers un vecais kungs staroja priekā, „jo es atdevu viņus Šteinicam” turpināja Laskers. [Chess.]

Nevienādi spēlētāji.

Apšenieks spēlēja vienā kongresā turnīra partiju pret kādu provinces pārstāvi. Bija radušies nevienādas krāsas laidņi [kā zināms šis galotnes pie korektas spēles parasti beidzas neizšķirti].

„Nevienādas krāsas laidņi” iesaucās provincietis tādā kārtā itkā izaicinādams meistarū apmierināties ar neizšķirtu.

„Nevienādi spēlētāji” Apšenieks mierīgi atbildēja un partiju vinnēja.

Piedāvājums īstā laikā.

Kad Bogoljubovam zaudēts stāvoklis „blīc-partijā”, viņš sajauc kauliņus, sacīdams ka ir ar mieru pieņemt — neizšķirtu.